

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST.

Št. IV.

Vsebina. 38. Litterae Encyclicae de hominibus Sacratissimo Cordi Iesu devovendis. — 39. Okrožnica o posvetitvi človeštva presvetemu Srcu Jezusovemu. — 40. Encyclica über die Weihe der Menschheit an das hochheilige Herz Jesu. — 41. Shod preč. gg. dekanov. — 42. Nabiranje milih darov za pogo-relce v Gurahumori. — 43. Kolekovanje potrdil za tabularne namene gledé upra-vičenosti funkcionarjev jurističnih korporacij za podpisavanje listin. — 44. Kon-kurzni razpis. — 45. Škofjska kronika.

1899.

38.

Litterae Encyclicae Leonis Papae XIII.

De hominibus Sacratissimo Cordi Iesu devovendis.

VENERABILIBUS FRATRIBUS
PATRIARCHIS PRIMATIBUS ARCHIEPISCOPIS EPISCOPIS
ALIISQUE LOCORUM ORDINARIIS
PACEM ET COMMUNIONEM
CUM APOSTOLICA SEDE HABENTIBUS

LEO PP. XIII.

VENERABILES FRATRES
SALUTEM ET APOSTOLICAM BENEDICTIONEM.

Annum Sacrum, more institutoque maiorum in hac alma Urbe proxime celebrandum, per apostolicas Litteras, ut probe nostis, nuperrime indiximus. Hodierno autem die, in spem auspiciūque peragendaē sanctius religiosissimae celebritatis, auctores suasoresque sumus praeclarae cuiusdam rei, ex qua quidem, si modo omnes ex animo, si consentientibus libentibusque voluntatibus paruerint, primum quidem nomini christiano, deinde societati hominum universae fructus insignes non sine causa expectamus eosdemque mansuros.

Probatissimam religionis formam, quae in cultu Sacratissimi Cordis Iesu versatur, sancte tueri ac maiore in lumine collocare non semel conati sumus, exemplo Decessorum Nostrorum Innocentii XII, Benedicti XIII, Clementis XIII, Pii VI eodemque nomine VII ac IX: idque maxime per Decretum egimus die XXVIII Iunii mensis anno MDCCCLXXXIX datum, quo scilicet Festum eo titulo ad ritum primae classis eveximus. Nunc vero luculentior quaedam obsequii forma obversatur animo, quae scilicet honorum omnium, quotquot Sacratissimo Cordi haberi consueverunt, velut absolutio perfectioque

sit: eamque Iesu Christo Redemptori pergratam fore confidimus. Quamquam haec, de qua loquimur, haud sane nunc primum mota res est. Etenim abhinc quinque ferme lustris, cum saecularia solemnia imminerent iterum instauranda postea quam mandatum de cultu divini Cordis propagando beata Margarita Maria de Alacoque divinitus acceperat, libelli supplices non a privatis tantummodo, sed etiam ab Episcopis ad Pium IX in id undique missi complures, ut communitatem generis humani devovere augustissimo Cordi Iesu vellet. Differri placuit rem, quo decerneretur maturius: interim devovendi sese singillatim civitatibus data facultas volentibus, praescriptaque devotionis formula. Novis nunc accedentibus causis, maturitatem venisse rei perficiendae iudicamus.

Atque amplissimum istud maximumque obsequii et pietatis testimonium omnino convenit Iesu Christo, quia ipse princeps est ac dominus summus. Videlicet imperium eius non est tantummodo in gentes catholici nominis, aut in eos solum, qui sacro baptismo rite abluti, utique ad Ecclesiam, si spectetur ius, pertinent, quamvis vel error opinionum devios agat, vel dissensio

a caritate seiungat: sed complectitur etiam quotquot numerantur christianae fidei expertes, ita ut verissime in potestate Iesu Christi sit universitas generis humani. Nam qui Dei Patris Unigenitus est, eandemque habet cum ipso substantiam, *splendor gloriae et figura substantiae eius*¹⁾, huic omnia cum Patre communia esse necesse est, propterea quoque rerum omnium summum imperium. Ob eam rem Dei Filius de se ipse apud Prophetam, *Ego autem, effatur, constitutus sum rex super Sion montem sanctum eius.* — *Dominus dixit ad me: Filius meus es tu, ego hodie genui te. Postula a me, et dabo Tibi gentes hereditatem tuam et possessionem tuam terminos terrae.*²⁾ Quibus declarat, se potestatem a Deo accepisse cum in omnem Ecclesiam quae per Sion montem intelligitur, tum in reliquum terrarum orbem, qua eius late termini proferuntur. Quo autem summa ista potestas fundamento nitatur, satis illa docent *Filius meus es tu.* Hoc enim ipso quod omnium Regis est Filius, universae potestatis est heres: ex quo illa *dabo Tibi gentes hereditatem tuam.* Quorum sunt ea similia, quae habet Paulus apostolus: *Quem constituit heredem universorum.*³⁾

Illud autem considerandum maxime, quid affirmaverit de imperio suo Iesus Christus non iam per apostolos aut prophetas, sed suis ipse verbis. Quaerenti enim romano Praesidi: *ergo rex es tu?* sine ulla dubitatione respondit: *tu dicis quia rex sum ego.*⁴⁾ Atque huius magnitudinem potestatis et infinitatem regni illa ad Apostolos apertius confirmant: *Data est mihi omnis potestas in coelo et in terra.*⁵⁾ Si Christo data potestas omnis, necessario consequitur, imperium eius summum esse oportere, absolutum, arbitrio nullius obnoxium, nihil ut ei sit nec par nec simile: cumque data sit in caelo et in terra, debet sibi habere caelum terrasque parentia. Re autem vera ius istud singulare sibi proprium exercuit, iussis nimirum Apostolis evulgare doctrinam suam, congregare homines in unum corpus Ecclesiae per lavacrum salutis, leges denique imponere, quas recusare sine salutis sempiternae discrimine nemo posset.

Neque tamen sunt in hoc omnia. Imperat Christus non iure tantum nativo, quippe Dei Unigenitus, sed etiam quaesito. Ipse enim eripuit nos *de potestate tenebrarum*⁶⁾, idemque *dedit redemptionem semetipsum pro omnibus.*⁷⁾ Ei ergo facti sunt *populus acquisitionis*⁸⁾ non solum et catholici et quotquot christianum

baptisma rite accepere, sed homines singuli et universi. Quam in rem apte Augustinus: *quaeritis, inquit, quid emerit? Videte, quid dederit, et invenietis quid emerit. Sanguis Christi pretium est. Tanti quid valet? quid, nisi totus mundus? quid nisi omnes gentes? Pro toto dedit, quantum dedit.*¹⁾

Cur autem ipsi infideles potestate dominatuque Iesu Christi teneantur, causam sanctus Thomas rationemque, edisserendo, docet. Cum enim de iudiciali eius potestate quaesisset, num ad homines porrigatur universos, affirmassetque, *iudiciaria potestas consequitur potestatem regiam*, plane concludit: *Christo omnia sunt subiecta quantum ad potestatem, etsi nondum sunt ei subiecta quantum ad executionem potestatis.*²⁾ Quae Christi potestas et imperium in homines exercetur per veritatem, per iustitiam, maxime per caritatem.

Verum ad istud potestatis dominationisque suae fundamentum duplex benigne ipse sinit ut accedat a nobis, si libet, devotio voluntaria. Porro Iesus Christus, Deus idem ac Redemptor, omnium est rerum cumulata perfectaque possessione locuples: nos autem adeo inopes atque egentes ut, quo eum munerari liceat, de nostro quidem suppetat nihil. Sed tamen pro summa bonitate et caritate sua minime recusat quin sibi, quod suum est, perinde demus, addicamus, ac iuris nostri foret: nec solum non recusat, sed expetit ac rogat: *Fili praebe cor tuum mihi.* Ergo gratificari illi utique possumus voluntate atque affectione animi. Nam ipsi devovendo nos, non modo et agnoscimus et accipimus imperium eius aperte ac libenter: sed re ipsa testamur, si nostrum id esset quod dono damus, summa nos voluntate duros; ac petere ab eo ut id ipsum, etsi plane suum, tamen accipere a nobis ne gravetur. Haec vis rei est, de qua agimus, haec Nostris subiecta verbis sententia. — Quoniamque inest in Sacro Corde symbolum atque expressa imago infinitae Iesu Christi caritatis, quae movet ipsa nos ad amandum mutuo, ideo consentaneum est dicare se Cordi eius augustissimo: quod tamen nihil est aliud quam dedere atque obligare se Iesu Christo, quia quidquid honoris, obsequii, pietatis divino Cordi tribuitur, vere et proprie Christo tribuitur ipsi.

Itaque ad istiusmodi devotionem voluntate suscipiendam excitamus cohortamurque quotquot divinissimum Cor et noscant et diligant: ac valde velimus, eodem id singulos die efficere, ut tot millium idem voventium animorum significationes uno omnes tempore ad caeli templa perventum. Verum numne elabi animo patiemur innumerabiles alios, quibus christiana veritas nondum affulsit? Atqui eius persona geritur a Nobis, qui venit salvum facere quod perierat, quique totius humani generis salutem addixit sanguinem suum. Propterea eos

¹⁾ Hebr. I. 3.

²⁾ Ps. II.

³⁾ Hebr. I. 2.

⁴⁾ Joan. XVIII, 37.

⁵⁾ Matt. XXVIII, 18.

⁶⁾ Coloss. I. 13.

⁷⁾ I. Tim. II, 6.

⁸⁾ I. Petr. II, 9.

¹⁾ Tract. 120 in Ioan.

²⁾ 3. p. q. 59, a. 4.

ipsos qui in umbra mortis sedent, quemadmodum excitare ad eam, quae vere vita est, assidue studemus. Christi nuntiis in omnes partes ad erudiendum dimissis, ita nunc, eorum miserati vicem, Sacratissimo Cordi Iesu commendamus maiorem in modum et, quantum in Nobis est, dedicamus. — Qua ratione haec, quam cunctis suademus, cunctis est profutura devotio. Hoc enim facto, in quibus est Iesu Christi cognitio et amor, ii facile sentient sibi fidem amoremque crescere. Qui, Christo cognito, praecepta tamen eius legemque negligunt, iis fas erit e Sacro Corde flammam caritatis arripere. Iis demum longe miseris, qui caeca superstitione conflictantur, caeleste auxilium uno omnes animo flagitabimus, ut eos Iesus Christus, sicut iam sibi habet subiectos *secundum potestatem*, subiiciat aliquando *secundum executionem potestatis*, neque solum in futuro saeculo, quando de omnibus voluntatem suam implebit, quosdam quidem salvando, quosdam puniendo¹⁾, sed in hac etiam vita mortali, fidem scilicet ac sanctitatem impertiendo; quibus illi virtutibus colere Deum queant, uti par est, et ad sempiternam in caelo felicitatem contendere.

Cuiusmodi dedicatio spem quoque civitatibus affert rerum meliorum, cum vincula instaurare aut firmius possit adstringere, quae res publicas naturam iungunt Deo. — Novissimis hisce temporibus id maxime actum ut Ecclesiam inter ac rem civilem quasi murus intersit. In constitutione atque administratione civitatum pro nihilo habetur sacri divinique iuris auctoritas, eo proposito ut communis vitae consuetudinem nulla vis religionis attingat. Quod huc ferme recidit, Christi fidem de medio tollere, ipsumque, si fieri posset, terris exigere Deum. Tanta insolentia elatis animis, quid mirum quod humana gens pleraque in eam inciderit rerum perturbationem iisque iactetur fluctibus, qui metu et periculo vacuum sinant esse neminem? Certissima incolumitatis publicae firmamenta dilabi necesse est, religione posthabita. Poenas autem Deus de perduellibus iustas meritasque sumpturus, tradidit eos suae ipsorum libidini, ut serviant cupiditatibus ac sese ipsi nimia libertate conficiant.

Hinc vis illa malorum quae iamdiu insident, quaeque vehementer postulant, ut unius auxilium exquiratur, cuius virtute depellantur. Quisnam autem ille sit, praeter Iesum Christum Unigenitum Dei? *Neque enim aliud nomen est sub caelo datum hominibus, in quo oporteat nos salvos fieri.*²⁾ Ad illum ergo confugiendum, qui est *via, veritas et vita*. Erratum est: redeundum in viam: obductae mentibus tenebrae: discutienda caligo luce veritatis: mors occupavit: apprehendenda vita. Tum denique licebit sanari tot vulnera, tum ius omne in

pristinae auctoritatis spem revirescet, et restituentur ornamenta pacis, atque excident gladii fluentque arma de manibus, cum Christi imperium omnes accipient libentes eique parebunt, *atque omnis lingua confitebitur quia Dominus Iesus Christus in gloria est Dei Patris.*¹⁾

Cum Ecclesia per proxima originibus tempora caesareo iugo premeretur, conspecta sublime adolescenti imperatori crux, amplissimae victoriae, quae mox est consecuta, auspex simul atque effectrix. En alterum hodie oblatum oculis auspicatissimum, divinissimumque signum: videlicet Cor Iesu sacratissimum, superimposita cruce, splendidissimo candore inter flammam elucens. In eo omnes collocandae spes: ex eo hominum petenda atque expectanda salus.

Denique, id quod praeterire silentio nolumus, illa quoque causa, privatim quidem Nostra, sed satis iusta et gravis, ad rem suscipiendam impulit, quod bonorum omnium auctor Deus Nos haud ita pridem, periculoso depulso morbo, conservavit. Cuius tanti beneficii, auctis nunc per Nos Sacratissimo Cordi honoribus, et memoriam publice extare volumus et gratiam.

Itaque edicimus ut diebus nono, decimo, undecimo proximi mensis Iunii, in suo cuiusque urbis atque oppidi templo principe statae supplicationes fiant, perque singulos eos dies ad ceteras preces Litaniae Sanctissimi Cordis adiiciantur auctoritate Nostra probatae: postremo autem die formula Consecrationis recitetur: quam vobis formulam, Venerabiles Fratres, una cum his litteris mittimus.

Divinorum munerum auspicem benevolentiaeque Nostrae testem vobis et clero populoque, cui praeestis, apostolicam benedictionem peramanter in Domino impertimus.

Datum Romae apud Sanctum Petrum die XXV Maii, Anno MDCCCLXXXIX, Pontificatus Nostri vicesimo secundo.

Leo PP. XIII.

Ad Sacratissimum Cor Iesu

Formula Consecrationis recitanda.

Iesu dulcissime, Redemptor humani generis, respice nos ad altare tuum humillime provolutos. Tui sumus, tui esse volumus; quo autem Tibi coniuncti firmius esse possimus, en hodie Sacratissimo Cordi tuo se quisque nostrum sponte dedicat. — Te quidem multi novere numquam: Te, spretis mandatis tuis, multi repudiarunt. Miserere utrorumque, benignissime Iesu: atque ad sanctum Cor tuum rape universos. Rex esto, Domine, nec fidelium tantum qui nullo tempore discessere a te, sed etiam prodigorum filiorum qui Te reliquerunt: fac hos, ut domum paternam cito repetant, ne miseria

¹⁾ S. Thom. I. c.

²⁾ Act. IV, 12.

¹⁾ Phil. II, 11.

et fame pereant. Rex esto eorum, quos aut opinionum error deceptos habet, aut discordia separatos, eosque ad portum veritatis atque ad unitatem fidei revoca, ut brevi fiat unum ovile et unus pastor. Rex esto denique eorum omnium, qui in vetere gentium superstitione versantur, eosque e tenebris vindicare ne renuas in Dei

lumen et regnum. Largire, Domine, Ecclesiae tuae securam cum incolumitate libertatem; largire cunctis gentibus tranquillitatem ordinis: perfice, ut ab utroque terrae vertice una resonet vox: Sit laus divino Cordi, per quod nobis parta salus: ipsi gloria et honor in saecula: amen.

39.

Okrožnica sv. Očeta Leona XIII.

o posvetitvi človeštva presvetemu Srcu Jezusovemu.

Patrijarhom, primatom, nadškofom, škofom in drugim prelatom, ki živé v miru in edinosti z apostolsko stolico,

Papež Leon XIII.

Castiti bratje! Pozdrav in apostolski blagoslov.

Znano Vam je, da smo nedavno napovedali z apostolskim pismom sveto leto, ki se bo obhajalo v našem častitem mestu po šegi in naredbi naših prednikov. Danes pa, upajoč in želeč, da bi se ta presveta slovesnost tem pobožneje opravila, vpeljujemo in svetujemo vzvišeno dejanje, od katerega pričakujemo ne brez vzroka izvrstne in sicer trajne plodove najprej za krščanstvo, potem za vso človeško družbo, če se ga le vsi radi z enim srcem in duhom udeležimo.

Že večkrat smo se potrudili, tako preskušeno pobožnost, kakor je češčenje presvetega Jezusovega Srca, vestno ohraniti in osvetliti po zgledu naših prednikov Inocencija XII., Benedikta XIII., Klementa XIII., Pija VI., Pija VII., Pija IX., in posebno smo to storili Mi z odlokom 28. junija 1889, ko smo povišali praznik s tem naslovom na obred prvega reda. Sedaj pa zremo v duhu še poseben način te pobožnosti, s katerim naj bi se prav za prav spopolnilo in dovršilo vse češčenje, ki se skazuje presvetemu Srcu Jezusovemu, in zaupamo, da bo Zveličarju Jezusu Kristusu prav po godu.

Seveda se ta stvar, ki o njej govorimo, ni sedaj prvič sprožila. Zakaj že pred 25. leti, ko

se je bližala druga stoletnica, odkar je bilo Margareti Mariji Alakok vелеvano, da naj razširja pobožnost Božjega Srca, so ne le verniki, ampak tudi škofje iz vseh krajev pošiljali prošnje Piju IX., naj bi ves človeški rod posvetil prevzvišenemu Srcu Jezusovemu. Sklenili smo čakati, da stvar bolj dozori, posameznim krajem pa želečim posvetiti se Srcu Jezusovemu se je to dovolilo in se je za to predpisala posebna molitev. Sedaj pa so se pridružili še novi vzroki, zato imamo ugodno priliko, da izvršimo svoj namen.

To vsestransko češčenje in ta najvišja vdanost se popolnoma spodobi Jezusu Kristusu, saj je On naš najvišji vladar in gospod. Njegova oblast se ne razteza le na katoliške narode ali le na one, ki spadajo zaradi veljavnega sv. krsta pravno k sv. cerkvi, čeprav so zašli zaradi zmot na kriva pota ali jih loči razkol od ljubezni, ampak obsega tudi vse tiste, ki nimajo krščanske vere. Zato je resnično ves človeški rod v Kristusovi oblasti. Tisti namreč, ki je edinorojeni sin Boga Očeta, ki ima isto bitnost z njim, svetloba časti in podoba njegovega bitja¹⁾, mora imeti vse skupno z Očetom, torej tudi vrhovno oblast

¹⁾ Hebr. 1, 3.

nad vsemi stvarmi. Zato pravi Sin Božji sam o sebi pri preroku: *Jaz pa sem od njega kralj postavljen čez Sion, njegovo sveto goro. Gospod mi je rekel: Moj sin si ti, danes sem te rodil. Prosi me in dal ti bom narode v delež, in pokrajine zemlje v tvojo lastnino.*¹⁾ S tem spoznava, da je prejel od Boga vso oblast, ne le nad vesoljno cerkvijo, kar pomenja gora Sion, ampak tudi nad vsem drugim svetom, kakor daleč segajo njegove meje. Na kateri podlagi pa sloni ta najvišja oblast, uče dovolj besede: *Moj sin si ti.* Prav zato namreč, ker je sin kralja vseh kraljev, je tudi dedič vesoljne oblasti; zato se glasi dalje: *Dal Ti bom narode v delež.*

Podobno govori apostol Pavel: *katerega je postavil deležnika vseh reči.*²⁾

Posebne pomisleka vredno pa je to, kar je Jezus Kristus ne po apostolih ali prerokih, ampak sam s svojimi besedami dejal o svoji oblasti. Na vprašanje rimskega oblastnika: *Tedaj si ti kralj?* je odgovoril takoj: *Ti praviš, da sem jaz kralj*³⁾. Velikost te moči in neskončnost njegovega kraljestva potrjujejo besede izrečene apostolom: *Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji.*⁴⁾ Če ima Kristus vso oblast, sledi nujno, da je njegovo vladarstvo najvišje, neodvisno, nobeni tuji volji podvrženo, vladarstvo, ki mu ni nič enakega ali podobnega. Ker je dana ta oblast v nebesih in na zemlji, mu morata biti podložna nebo in zemlja. V resnici je pa tudi izvrševal to edino njemu lastno pravico; zapovedal je svojim apostolom, naj razširjajo njegov nauk po vsem svetu, naj zbirajo s kopeljo zveličanja vse ljudi v eno telo — v sveto cerkev, naj dajejo zapovedi, katerih ne sme nihče prezirati, če hoče biti zveličan.

Toda to še ni vse. Kristus ne vlada le s prirojeno pravico, kot edinorojeni Sin Božji, ampak Kristus si je tudi pridobil to pravico. *Otel nas je namreč oblasti teme*⁵⁾ in je dal

*sam sebe rešilo za vse.*¹⁾ Torej so postali njegovo pridobljeno ljudstvo²⁾ ne le katoličani in vsi, ki so veljavno prejeli krščanski krst, ampak vsi ljudje in vsak posamezen človek. Semkaj spada, kar pravi sv. Avguštin: *Vprašujete, kaj je odkupil? Poglejte, kaj je dal, in našli boste, kaj je odkupil. Kri Kristusova je plačilo. Kaj je toliko vredno? Kaj, ako ne ves svet, ako ne vsi narodi? Za vse ljudi je torej dal, kar je dal.*³⁾

Zakaj pa so tudi neverniki pod oblastjo in vlado Jezusa Kristusa, to pojasnjuje in dokazuje sveti Tomaž. On namreč vprašuje se li Jezusova sodna oblast raztega na vse ljudi, in ko pravi: *Sodna oblast izvira iz kraljeve, sklepa kar na kratko: Kristusu je vse podložno s ozirom na oblast, čeprav še ne s ozirom na izvrševanje oblasti.*⁴⁾ To oblast in vladarstvo Kristusovo nad ljudmi izvršuje z resnico, s pravico, posebno pa z ljubeznijo.

Toda četudi ima Kristus dvojno pravico oblasti in gospostva nad nami, vendar rad dovoljuje, da se mu še sami radovoljno izročimo. Seveda Jezus Kristus, Bog in Zveličar ob enem, je neskončno bogat, in popolnoma vse je njegovo: mi pa smo tako revni in ubožni, da nimamo nič svojega, kar bi mu lahko darovali. A ker nam je neskončno dober in nas neskončno ljubi, se ne brani, da mu damo in podarimo to, kar je njegovo, kakor da bi bilo naše; ne samo, da se ne brani, celo zahteva in želi: *Sin, pravi, daj mi svoje srce!* Mi mu torej moremo darovati, če hočemo, svojo voljo in svoje srce. Ko se mu namreč posvetimo, ne samo radi in očitno priznamo in sprejememo njegovo gospostvo, ampak dejanski pričamo, da bi mu to, kar mu damo, s srčnim veseljem dali tudi, ko bi bilo res naše, in prosimo ga, naj nikar ne zavrača tega, kar mu darujemo, če je tudi že itak njegovo. To je pomen stvari, o kateri govorimo, in to je misel naših besed. In ker je v presvetem Srcu slika in prilika neskončne

¹⁾ Ps. II.

²⁾ Hebr. 1, 2.

³⁾ Jan. 18, 37.

⁴⁾ Mat. 28, 18.

⁵⁾ Kol. 1. 13.

¹⁾ I. Tim. 2, 6.

²⁾ I. Petr. 2, 9.

³⁾ Tract. 12 de Joann.

⁴⁾ 3. 59. a. 4.

ljubezni Jezusa Kristusa, ki nas vzbuja k nasprotni ljubezni, je gotovo popolnoma umestno, da se posvetimo njegovemu presvetemu Srcu. To pa ni drugega, kakor da se posvetimo in vdamo Jezusu Kristusu; zakaj vsa čast, vdanost in češčenje, katero skazujemo božjemu Srcu, skazujemo resnično in pravično Kristusu samemu.

Zatorej pozivljemo in vzpodbujamo, da se z veseljem oklenejo te pobožnosti vsi tisti, ki Božje Srce poznajo in ljubijo, in močno želimo, da bi vsi to storili en in isti dan: posvetba toliko tisoč src naj hkrati prodira proti nebesom. Toda, ali naj pa znemar pustimo vse tiste neštete, katerim še ni prisvetila luč krščanske resnice? Saj vendar zastopamo osebo Onega, ki je prišel rešit, kar je bilo izgubljenega, in ki je prelil svojo kri za zveličanje vsega človeškega rodú. Kakor se neprenehoma trudimo, da bi tudi tiste, ki sedé še v smrtni senci, obudili k resničnemu življenju, in zato razpošiljamo poslanca Kristusove na vse strani sveta, da jih učé, tako sedaj tudi nje, ker se nam smilijo, prav posebno priporočamo in posvečujemo, kolikor moremo, presv. Srcu Jezusovemu. Takisto bo posvetba, katero vsem priporočamo, vsem koristila. Tistim, ki že imajo spoznanje in ljubezen Jezusa Kristusa, se bo vera in ljubezen pomnožila; tisti, ki so spoznali Kristusa, pa njegove zapovedi zanemarjajo, bodo imeli priliko, da iz presvetega Srca zopet povzamejo plamene ljubezni; za tiste naposled — najbolj nesrečne —, ki jih vodi slepa nevera, prosimo vsi skupaj nebeške pomoči, da jih podvrže Jezus Kristus, ki so mu podložni že *po oblasti*, tudi v *izvrševanju te oblasti*, in sicer ne le v *prihodnjem življenju, ko bo izpolnil svojo voljo nad vsemi, nekatere osrečujoč, druge kaznujoč*¹⁾, ampak že v tem umrljivem življenju; deleč jim vero in svetost, da bi tako Boga prav častili in prišli k večni sreči v nebesih.

Takaposvetba vzbuja tudi za države upanje boljših dni, ker obnavlja in utrjuje vezi, ki

vežejo že po naravi državo z Bogom. V zadnjih časih so posebno poskušali zgraditi nekak zid med cerkvijo in državo. V osnovi in upravi držav se zaničuje cerkveno in Božje pravo, in sicer z namenom, da se zabrani vsak vpliv vere na skupno človeško življenje, kar je malone isto kakor iztrebiti Kristusovo vero, in Boga samega, ko bi bilo mogoče, pregnati s sveta. Ali se je čuditi, če je velik del človeštva zašel pri tej drznosti v tako zmedo in razburjeno valovanje, da se ne čuti nihče več varnega? Če se zanemarja vera, se nujno razsujejo najvarnejše podlage javne sreče. Da pa Bog kaznuje nezveste, jih prepušča po pravici njih poželjivosti, da se vdajajo strastem, in se sami končujejo v razbrzdani svobodi.

Odtod toliko zla, ki nam preti, in ki močno terja, da iščemo pomoči tistega, s katerega močjo se lahko odžene. Kdo pa je ta? Le Jezus Kristus, edinorojeni Sin Božji! *Zakaj nobeno drugo ime ni dano ljudem, v katerem bi mogli zveličani biti.*¹⁾ K njemu se moramo zatekati, ki je *pot, resnica in življenje*. Kdor je zašel, naj se vrne na pravo pot; če so duhovi otemneli, naj prepodi temo luč resnice; če je zavladala smrt, oprimo se zopet življenja. Potem šele se bodo mogle zaceliti mnogotere rane, potem šele bo upala zadobiti vsaka pravica prejšnjo moč, dobrote mirú se bodo vrnile, meči odpadli, orožje se bo izvilo iz rok, če vsi radostno priznajo Kristusovo vladno in se ji pokoré; če bo spričeval vsak jezik, *da je Gospod Jezus Kristus v časti Boga Očeta.*²⁾

Ko je cerkev v prvih časih zdihovala pod jarmom cesarjev, se je prikazal mladostnemu cesarju križ v višavi kot znamenje in močno jamstvo skorajšnje velike zmage. Danes se prikazuje našim očem drugo srečo oznanjujoče božje znamenje: presveto Jezusovo Srce, nad njim križ, blesteče med plameni v najsvetlejšem žaru. To znamenje bodi vse naše upanje, od njega prosimo in pričakujmo rešenja.

¹⁾ Ap. dej. 4, 12.

²⁾ Phil. 2, 11.

¹⁾ Sv. Tomaž n. dr. m.

Naposled nočemo zamolčati, da smo imeli še drug sicer zaseben, vendar dovolj pravičen in imeniten vzrok za to naredbo, tega namreč, da nas je Bog, početnik vsega dobrega, nedavno otel iz nevarne bolezni. Zato naj bo češčenje Jezusovega Srca, katero s tem nameravamo povišati, javen spomin in zahvala za to veliko dobroto.

Zatorej zaukazujemo, da naj se 9., 10. in 11. prihodnjega meseca junija obhajajo v glavni cerkvi vsakega mesta ali kraja posebne pobožnosti in vsak dan pristavijo k drugim molitvam tudi od Nas potrjene litanije presvetega Srca, zadnji dan pa posvetilna molitev, ki jo Vam, častiti bratje, hkrati s to okrožnico pošiljamo. V znamenje božje milosti in v znamenje naše naklonjenosti podelimo Vam in Vašim duhovnikom in vernikom, katere vladate, najprisrčneje v Gospodu apostolski blagoslov.

Dano v Rimu pri sv. Petru 25. maja 1899, v 22. letu našega papeževanja.

Papež Leon XIII.

Posvetitev presvetemu Srcu Jezusovemu.

(Ta molitev se moli, kadar se verniki posvečujejo presvetemu Srcu Jezusovemu.)

Presladki Jezus, Zveličar človeškega rodú, poglej nas ponižno klečeče pred Tvojim altarem. Tvoji smo, tvoji hočemo biti; da bi pa bili še ožje sklenjeni s teboj, zato se danes vsak izmed nas radovoljno posveti Tvojemu Srcu. — Tebe mnogi niso nikdar poznali. Tebe so mnogi zavrgli, ne meneč se za Tvoje zapovedi. Usmili se ubogih, usmiljeni Jezus, in potegni k Svojemu svetemu Srcu vse. Kralj bodi, Gospod, ne samo vernikov, ki niso nikdar odpadli od Tebe, ampak tudi izgubljenih sinov, ki so Te zapustili; stôri, da se že skorej vrnejo v očetovo hišo, da ne poginejo od uboštva in gladú. Bodi kralj tistih, ki jih slepi zmota ali loči nesloga; privabi jih v zavetje resnice in k edinstvu vere, da bo kmalu en hlev in en pastir. Bodi nazadnje Kralj vseh tistih, ki živé še v starem paganstvu in otmi jih iz teme v božjo svetlobo in kraljestvo. Daj, Gospod, svoji cerkvi varno in zanesljivo svobodo; daj vsem narodom mirno življenje; daj, da se glasi od kraja do kraja zemlje en glas: Bodi hvala božjemu Srcu, ki nas je rešilo; njemu čast in slava vekomaj. Amen.

40.

Encyclica Sr. Heiligkeit Leo XIII., über die Weihe der Menschheit an das hochheilige Herz Jesu.

An die Patriarchen, Primaten, Erzbischöfe, Bischöfe und anderen Ordinarien, die in Frieden und Gemeinschaft mit dem apostolischen Stuhle stehen.

Papst Leo XIII.

Ehrwürdige Brüder! Gruß und apostolischen Segen.

Wir haben, wie Euch wohlbekannt ist, jüngsthin das heilige Jahr, welches der Sitte und Einrichtung der Vorfahren gemäß in dieser hehren Stadt demnächst gefeiert werden wird, mittelst apostolischen Schreibens angekündigt; heute aber, voll der Hoff-

nung und Borausicht, diese hochheilige Feier desto andachtsvoller zu begehen, veranlassen und bestimmen wir eine Handlung von erhabenem Charakter, von welcher Wir, wofern nur alle von Herzen einmütig und willig Folge leisten, nicht ohne Grund ausge-

zeichnete, und zwar dauernde Früchte zunächst für die Christenheit, sodann für die gesammte menschliche Gesellschaft erwarten.

Schon mehr als einmal waren Wir bemüht, die so erprobte Form der Gottesverehrung, die in dem Cultus des hochheiligen Herzens Jesu besteht, gewissenhaft aufrechtzuhalten und immer mehr ins Licht zu setzen nach dem Beispiele Unserer Vorgänger Innocenz XII., Benedict XIII., Clemens XIII., Pius VI., Pius VII., Pius IX., und namentlich thaten Wir dies durch das Decret vom 28. Juni 1889, mittelst dessen Wir das unter diesem Titel gefeierte Fest auf den Ritus der ersten Classe erhoben haben. Nun aber schwebt Uns eine noch mehr in die Augen fallende Form der Huldigung vor, die gleichsam die Vollendung und vollkommene Ausgestaltung aller Ehrenbezeugungen sein soll, welche man dem hochheiligen Herzen zu erweisen pflegt, und Wir hegen das Vertrauen, daß dieselbe dem Erlöser Jesus Christus sehr genehm sein werde. Das, wovon Wir sprechen, wird allerdings jetzt nicht zum erstenmale angeregt. Denn schon vor fast 25 Jahren, als die zweite Säcularfeier bevorstand des göttlichen Auftrages an die selige Margaretha Maria von Alacoque, die Verehrung des göttlichen Herzens zu verbreiten, wurden nicht nur von Privaten, sondern auch von Bischöfen aus allen Gegenden Bittschriften an Pius IX. gerichtet, er möchte die Gesammtheit des menschlichen Geschlechtes dem hoherhabenen Herzen Jesu weihen. Es wurde beschlossen, die Sache zu verschieben, um sie zu größerer Reife gelangen zu lassen; einzelnen Gemeinschaften, welche dies wollten, wurde die Erlaubniß, sich zu weihen, inzwischen erteilt und eine Weiheformel vorgeschrieben. Nachdem neue Gründe hinzugekommen, erachten Wir, es sei die Zeit da, die Sache zu vollziehen.

Und dieser umfassendste und höchste Erweis von Huldigung und Ergebung gebührt Jesus Christus durchaus, weil er der oberste Herrscher und Herr ist. Seine Herrschaft erstreckt sich nämlich nicht nur auf die katholischen Völker oder nur auf jene, die infolge des giltigen Empfanges der heiligen Taufe von rechtswegen zur Kirche gehören, wenngleich Irrthümer sie auf Abwege gebracht oder Spaltung sie von der Liebe scheidet, sondern sie umfaßt auch Alle, die des christlichen Glaubens entbehren, so daß mit voller

Wahrheit die Gesammtheit des Menschengeschlechtes in der Gewalt Jesu Christi ist. Denn Derjenige, welcher der Eingeborene des Vaters ist, und dieselbe Wesenheit mit ihm hat, „der Abglanz seiner Herrlichkeit und das Ebenbild seines Wesens ist“¹⁾ muß Alles mit dem Vater gemeinsam haben, demnach auch die Herrschaft über alle Dinge. Darum spricht der Sohn Gottes selbst von sich beim Propheten: „Ich aber bin gesetzt zum Könige über Sion, seinen heiligen Berg. Der Herr sprach zu mir: Mein Sohn bist Du, heute habe ich Dich gezeugt. Verlange von mir und ich will Dir die Völker zu Deinem Erbtheil geben und die Grenzen der Erde als Deinen Besitz.“²⁾ Hiemit erklärt er, von Gott Gewalt empfangen zu haben sowohl über die ganze Kirche, die unter dem Berge Sion zu verstehen ist, wie über den übrigen Erdbreis, soweit dessen Grenzen reichen. Auf welcher Grundlage aber diese höchste Gewalt beruht, lehren zur Genüge die Worte: „Mein Sohn bist Du.“ Denn eben dadurch, daß er des Königs Sohn ist, ist er der Erbe der gesammten Gewalt; darum heißt es: „Ich will dir geben die Völker zu Deinem Erbtheile.“ Aehnlich sagt der Apostel Paulus: „Welchen er zum Erben über Alles gesetzt.“

Am meisten aber kommt in Betracht, was Jesus Christus über seine Herrschaft nicht durch die Apostel oder Propheten, sondern mit eigenen Worten gesagt hat. Auf die Frage des römischen Landpflegers: „Also bist Du ein König?“ antwortete er ohne Zögern: „Du sagst es, ich bin ein König.“³⁾ Und die Größe dieser Macht und die Unendlichkeit seines Reiches bestätigen die Worte zu den Aposteln: „Mir ist alle Gewalt gegeben im Himmel und auf Erden.“⁴⁾ Wenn Christus alle Gewalt gegeben ist, so folgt mit Nothwendigkeit, daß seine Herrschaft die höchste, eine absolute, keinem fremden Willen untergebene ist, so daß es nichts ihr Gleiches oder Aehnliches gibt; und da diese Herrschaft im Himmel und auf Erden gegeben ist, so müssen Himmel und Erde ihm unterthan sein. Er hat aber in der That dieses ihm einzig eigenthümliche Recht ausgeübt, indem er seinen Aposteln befahl, seine Lehre zu verbreiten, die

¹⁾ Hebr. 1, 3.

²⁾ Ps. 2.

³⁾ Joh. 18, 37.

⁴⁾ Matth. 28, 18.

Menschen durch das Bad des Heiles zu dem einen Leibe der Kirche zu versammeln, endlich Gesetze zu geben, die Niemand ohne Gefährdung des ewigen Heiles ablehnen darf.

Doch das ist nicht Alles. Christus herrscht nicht nur vermöge angeborenen Rechtes, als eingeborener Sohn Gottes, sondern auch nach erworbenem Rechte. Denn er hat uns „der Gewalt der Finsternis“¹⁾ entrissen und „hat sich selbst als Lösegeld für Alle dahingegeben“.²⁾ Es sind also sein „erworbenes Volk“³⁾ geworden nicht allein die Katholiken und Alle, welche die christliche Taufe gültig empfangen, sondern alle Menschen und jeder einzelne Mensch. Hieher paßt, was Augustinus sagt: „Ihr fraget, was er erkauft habe? Sehet, was er hingegeben, und ihr werdet finden, was er erkauft. Das Blut Christi ist der Kaufpreis. Wie viel ist er werth? Wie viel, wenn nicht die ganze Welt, wenn nicht alle Völker? Für das Ganze hat er das Ganze gegeben.“⁴⁾

Warum aber selbst die Ungläubigen unter der Gewalt und Herrschaft Jesu Christi stehen, dafür entwickelt der heilige Thomas Grund und Ursache. Nachdem er nämlich bezüglich dessen richterlicher Gewalt gefragt, ob sie sich auf alle Menschen erstreckt und den Satz aufgestellt: „Die richterliche Gewalt folgt aus der königlichen“, zieht er ohneweiters den Schluß: „Christo ist Alles unterworfen in Bezug auf die Gewalt, wenn es auch noch nicht in Bezug auf die Ausübung der Gewalt unterworfen ist.“⁵⁾ Diese Gewalt und Herrschaft Christi über die Menschen wird ausgeübt durch die Wahrheit, durch die Gerechtigkeit, vorzugsweise aber durch die Liebe.

Er selbst aber gestattet, daß sich diesem doppelten Fundamente seiner Gewalt und Herrschaft unsererseits die freiwillige Hingabe beigeselle. Nun aber ist Jesus Christus, der Gott und Erlöser in einer Person ist, durch den vollkommenen Gesamtbefitz aller Dinge überreich; wir hingegen sind so arm und dürftig, daß uns Nichts zugebote steht, womit wir ihn beschenken könnten. Und dennoch lehnt er vermöge seiner höchsten Güte und Liebe es nicht ab, daß wir ihm Dasjenige, was sein ist, so geben

und widmen, als ob es unser Eigenthum wäre; ja nicht nur lehnt er es nicht ab, sondern er verlangt darnach: „Mein Sohn, schenke mir dein Herz.“ Wir können ihn also allerdings beschenken mit unserm Willen und unserer Zuneigung. Denn indem wir uns ihm weihen, erkennen wir nicht nur und nehmen gerne und offenkundig seine Herrschaft an, sondern bezeugen auch durch die That, daß wenn, was wir schenken, unser Eigenthum wäre, wir es mit größter Bereitwilligkeit geben würden, und daß wir ihn bitten, er möge, obwohl es ohnehin sein vollständiges Eigenthum, nicht verschmähen, es von uns anzunehmen. Das ist die Bedeutung der Sache, von der Wir sprechen, das ist der Unseren Worten innewohnende Sinn. Und weil im heiligsten Herzen das Sinn- und Ebenbild der unendlichen Liebe Jesu Christi enthalten ist, die uns zur Gegenliebe bewegt, so ist es ganz angemessen, sich seinem Herzen zu weihen; es heißt dies aber nichts Anderes, als sich Jesus Christus weihen und hingeben; denn was immer an Ehre, Huldigung und Andacht dem göttlichen Herzen erwiesen wird, wird wahrhaft und eigentlich Christo selbst erwiesen.

So fordern Wir denn auf und ermuntern zur freiwilligen Uebernahme dieser Andachtsübung alle Jene, die das göttliche Herz kennen und lieben, und wünschen sehr, daß dies an einem und demselben Tage geschehe, damit die Weihe-Erklärungen so vieler Tausende von Seelen gleichzeitig zum Himmelsgewölbe dringen möge. Sollen Wir etwa all die Unzähligen leer ausgehen lassen, denen das Licht der christlichen Wahrheit noch nicht aufgegangen? Wir vertreten doch die Person Desjenigen, der da gekommen, zu retten, was verloren war, und der sein Blut für das Heil des ganzen Menschengeschlechtes hingegeben. Wie Wir darum Diejenigen, die im Schatten des Todes sitzen, unablässig uns bestreben, durch Absendung von Boten Christi nach allen Ländern zum wahren Leben zu erwecken, so empfehlen Wir sie jetzt mitleidsvoll in besonderer Weise und weihen sie, soviel an Uns ist, dem hochheiligen Herzen Jesu. Auf diese Weise wird diese Weihe, die Wir Allen anrathen, Allen zum Nutzen gereichen. Diejenigen, welche die Erkenntnis und Liebe Jesu Christi bereits besitzen, werden ein Wachsthum von Glauben und Liebe fühlen; Diejenigen, welche Christus kennen

¹⁾ Col. 1, 13.

²⁾ 1. Tim. 2, 6.

³⁾ 1. Petr. 2, 9.

⁴⁾ Tractat 120 über Joh.

⁵⁾ 3. 59. a. 4.

gelernt, seine Gebote aber vernachlässigen, werden Gelegenheit haben, die Flammen der Liebe aus dem heiligsten Herzen wieder zu entnehmen; für Jene endlich — weitaus die Unglücklichsten — die von blindem Aberglauben beherrscht sind, wollen Wir Alle zusammen die himmlische Hilfe ersuchen, auf daß Jesus Christus, wie sie ihm schon unterthan sind „der Gewalt nach“, sie auch sich unterwerfen „der Ausübung der Gewalt nach“, und zwar nicht nur „im künftigen Leben, wann er an Allen seinen Willen erfüllen wird, die Einen seligmachend, die Anderen strafend“¹⁾, sondern auch schon in diesem sterblichen Leben, indem er ihnen Glauben und Heiligung verleiht, damit sie durch sie, durch diese Tugenden Gott gebührend verehren und zur ewigen Seligkeit im Himmel gelangen können.

Eine solche Weihe erweckt auch die Hoffnung auf eine bessere Lage der Staaten, da sie die Bande wiederherzustellen oder zu festigen vermag, welche das Staatswesen von Natur aus mit Gott verbindet. In diesen letzten Zeiten hat man es vorzugsweise darauf angelegt, zwischen der Kirche und dem Staate eine Art Mauer aufzurichten. In der Einrichtung und Verwaltung der Staaten wird die Autorität des kirchlichen und göttlichen Rechtes für nichts gehalten, in der Absicht, von dem menschlichen Zusammenleben jeden Einfluß der Religion fernzuhalten, was darauf hinausläuft, den Glauben Christi zu vernichten und Gott selbst, wenn es möglich wäre, von der Erde zu verbannen. Was Wunder, wenn bei solchem Frevelmuth ein großer Theil der Menschheit in solche Wirrnisse und in solches Wanken gerathen, daß Niemand mehr sich sicher und außer Gefahr fühlt? Wird die Religion hintangesetzt, so stürzen nothwendigerweise die sichersten Grundlagen der öffentlichen Wohlfahrt. Gott aber, um über die Treubruchigen gerechte Strafe zu verhängen, überläßt sie ihrer Begierlichkeit, damit sie ihren Leidenschaften fröhnen und an ihrem Uebermaß von Freiheit selber zugrunde gehen.

Daher jene Masse von Uebeln, die uns längst bedrängen und dringend fordern, daß die Hilfe des Einen gesucht werde, durch dessen Macht sie können gebannt werden. Wer ist aber dieser, wenn nicht Jesus Christus, der eingeborene Sohn Gottes?

„Denn es ist kein anderer Name unter dem Himmel den Menschen gegeben, in dem sie selig werden können.“¹⁾ Zu ihm also müssen Wir unsere Zuflucht nehmen, denn das ist „der Weg, die Wahrheit und das Leben“. Man ist in die Irre gegangen: so muß man auf dem rechten Wege zurückkehren; die Geister sind umnachtet: die Finsterniß ist vom Lichte der Wahrheit zu verdrängen: der Tod hat seine Herrschaft angetreten: so muß man das Leben wieder ergreifen. Dann erst werden die vielen Wunden geheilt werden können, dann wird jegliches Recht die Hoffnung auf Anerkennung wieder bekommen, die Güter des Friedens werden wiederkehren und die Schwerter den Händen entsinken, wenn alle Christi Herrschaft annehmen und ihr willig gehorchen, und bekennen wird „jegliche Zunge, daß der Herr Jesus Christus in der Herrlichkeit Gottes des Vaters ist.“²⁾

Als die Kirche in den ihrem Ursprunge nahen Zeiten unter dem Joch der Cäsaren schwachtete, erschien einem jugendlichen Kaiser ein Kreuz in der Höhe als Vorzeichen und Bewirker des alsbald erfolgenden Sieges. Heute bietet sich unseren Augen ein anderes glückverheißendes göttliches Zeichen: nämlich das hochheilige Herz Jesu, vom Kreuze überragt, zwischen Flammen in hellstem Glanze strahlend. Auf dieses sind alle Hoffnungen zu setzen, von ihm ist der Menschen Heil zu erbitten und zu erwarten.

Schließlich wollen wir nicht verschweigen, daß Uns noch ein anderer, zwar privater, aber hinlänglich gerechter und wichtiger Grund zu dieser Veranstaltung bewogen hat, daß Uns nämlich Gott, der Urheber alles Guten, vor nicht langer Zeit von gefährlicher Krankheit hat genesen lassen. Wir wollen, daß die Erhöhung der Verehrung des hochheiligen Herzens durch Uns eine öffentliche Erinnerung und Dankeserweisung für diese so große Wohlthat sei.

So ordnen Wir denn an, daß am 9., 10. und 11. Tage des kommenden Monates Juni in der Hauptkirche jeder Stadt und jedes Fleckens bestimmte Andachten abgehalten und an den einzelnen Tagen zu den übrigen Gebeten, die vermöge Unserer Autorität approbierte Litanei vom heiligsten Herzen hinzugefügt, am letzten Tage aber die Weiheformel gesprochen werde, welche Wir Euch, ehrw. Brüder, zugleich mit diesem Schreiben senden.

¹⁾ Apostelg. 4, 12.

²⁾ Phil. 2, 11.

Als Vorzeichen der göttlichen Gaben und Zeichen Unseres Wohlwollens ertheilen Wir Euch und dem Clerus und Volke, dem Ihr vorsteht, liebevollst im Herrn den apostolischen Segen.

Gegeben zu Rom bei St. Peter am 25. Mai 1899, im 22. Jahre Unseres Pontificats.

Papst Leo XIII.

Weihesformel.

(Vom hl. Vater für die Weltweihe verfaßt.)

O süßester Jesu, Erlöser des Menschengeschlechtes, schaue auf uns, die wir uns demüthig vor Deinem Altare niedergeworfen haben! Dein sind wir und Dein wollen wir sein. Damit wir aber fester mit Dir verbunden sein können, siehe! so weiht sich heute jeder von uns aus freien Stücken Deinem heiligsten Herzen. — Viele haben Dich niemals erkannt; viele haben Deine Gebote verachtet und Dich verschmäht. Erbarme Dich, gütigster Jesus, der einen und der

andern, und ziehe alle an Dein heiliges Herz! Sei Du, o Herr, der König nicht nur der Gläubigen, die zu keiner Zeit von Dir gewichen sind, sondern auch der verflornen Söhne, die Dich verlassen haben! Mache, daß diese bald ins Vaterhaus zurückkehren, damit sie nicht vor Elend und Hunger zugrunde gehen. Sei Du der König derjenigen, welche falsche Meinungen bethören oder Zwietracht trennt, und rufe sie zum Hafen der Wahrheit und zur Einheit des Glaubens zurück, daß bald ein Schafstall und ein Hirt werde! Sei Du endlich der König derjenigen, die im alten Unglauben des Heidenthums sich befinden, und weigere Dich nicht, sie aus der Finsternis zu befreien und zu Gottes Licht und Reich zu führen!

Gib, o Herr, Deiner Kirche Wohlergehen und sichere Freiheit; gib allen Völkern Ruhe und Ordnung; bewirke, daß von einem Ende der Erde zum andern der eine Ruf erschalle: Lob sei dem göttlichen Herzen, durch das uns Heil geworden: Ruhm und Ehre sei ihm in Ewigkeit! Amen.

41.

Shod preč. gg. dekanov v Ljubljani dné 11. aprila 1899.

Preč. gg. dekani se se odzvali mojemu pozivu in prihiteli v Ljubljano, da se posvetujemo o važnih zadevah naše škofije. Točke posvetovanju sem naznanil v škofijskem listu br. II., 1899, str. 41. Da bodo posvetovanja bolj tehtna in vspešna, naprosil sem nekatere gospode kanonike, da bi na shodu vsak o svoji točki poročali, ostale točke sem pa hotel jaz sam razjasniti.

Želeč, da bi se o posvetovanju vsi veleč. gg. duhovni dobro podučili, sem sklenil, naj Škofijski list prinese dotični zapisnik, kateremu hočem dodati sklepe, veljavne za našo škofijo.

A.

Zapisnik

sestavljjen dné 11. aprila 1899

na shodu čč. gg. dekanov

v škofijski palači v Ljubljani.

Predmet

posvetovanju je vsposed, objavljen v Škofijskem listu, št. II., I. 1899., str. 41.

Navzoči:

Celsissimus.

Generalni vikarij *J. Flis*, kot poročevavec;

Kanonik *A. Zamejic*, kot poročevavec;

„ *J. Sušnik*, kot poročevavec in zastopnik ljubljanske dekanije.

„ *A. Kalan*, kot poročevavec.

Zastopniki posameznih dekanij in sicer:

za cirkniško dekanijo: dekan *Fr. Kunstelj*;

„ kočevsko „ župnik *Gothard Rott*, mesto obolelega dekana *J. Kreseta*;

„ idrijsko „ dekan *Mih. Arko*;

„ kamniško „ častni kanonik *J. Oblak*;

„ leskovsko „ dekan *A. Fettich-Frankheim*;

„ litijsko „ „ *Ivan Lavrenčič*,

„ loško „ „ *Fran Kummer*;

„ moravsko „ „ *Tom. Kajdiš*;

„ novomeško „ prošt *dr. Seb. Elbert*;

„ postojnsko „ dekan *Fr. Gornik*;

„ radoljsko „ „ *J. Novak*;

„ ribniško „ „ *Fr. Dolinar*;

„ semiško „ „ *Anton Aleš*;

za šmarijsko dekanijo župnik *Fr. Marešič*, mesto bolnega dekana *And. Drobniča*;
 „trebanjsko „ dekan *Ž. Nagodè*;
 „trnovsko „ „ *Ž. Vesel*;
 „vipavsko „ „ *Mat. Erjavec*;
 „vrhniško „ „ *Lovro Gantar*;
 „žužemberško „ častni kanonik *Mih. Tavčar*.

Celsissimus prične sejo točno ob $\frac{1}{2}$ 10. dopoldne z molitvijo „*Veni sancte Spiritus*“. Iskreno se zahvaljuje zborovavcem za udeležbo. Med drugim povdarja, da je takoj, ko je prišel v škofijo, sklenil delovati z vzajemno močjo, s svojimi, mu od Boga odločenimi svetovavci. To pa so: kapitel in dekani. Zato je uvedel redne tedenske seje konzistorija, zato je tudi na današnji dan povabil gg. dekane na posvèt. Desno oko so škofu. V njihovi sredi hoče danes sam zajeti novega poguma za svoja podjetja, razodeti jim hoče svoje namere in je tako navdušiti za skupno delo.

„Danes praznujemo spomin papeža Leona I. Velikega. Koliko je deloval ta veliki mož! Velik je kot bogoslovec in homilet — multi laudabunt eius sapientiam — a velik tudi kot dobrotnik in zaščitnik rimskemu narodu v časnih razmerah. Spominjam le na Atilo in Vandale. Leon Veliki nam bodi tudi danes zaščitnik. V njegovem duhu smo se zbrali. Ohranimo v narodu čisto, versko življenje, a ozrimo se tudi na časno njegovo stran. To so naši nameni.

Prepričani bodimo, da bo Bog z nami. „Ubi duo vel tres congregati sunt in nomine meo — ego sum.“ Z opomnjo, da je značaj shodu diskreten in da se bo zapisnik shoda, oziroma odobreni in sprejeti predlogi svoječasno objavili v „Škofijskem listu“, sklène *Celsissimus* uvodni govor.

Sledé poročila.

I.

O točki 5.: „o današnjem družabnem gibanju v naši škofiji, posebno o pomočkih, kako vse stanove obvarovati, da se ne zvodijo stal krščanske vere“, poroča kanonik *Andrej Kalan*.

Glavne misli poročila so bile:

Nova doba v zgodovini ima tri temeljne znake, revolucijo na verskem, revolucijo na političnem in revolucijo na gospodarskem polju. To zlo, ki je prav za prav emancipacija človeka od Boga, se kaže v liberalizmu. Po njem je človeška družba odtrgana od Boga, razdrobljena in anatomizirana in namesto kraljestva božjega se je uvedlo kraljestvo samopašnosti, egoizma. Žalostne so posledice. Povsod je razdejano političsko in javno življenje, ostrupljena vera, pokvarjeno je slovstvo in uničeno gospodarsko življenje. Beda zatiranih stanov je klicala po maščevanju in zato se ni čuditi, da je tudi sveti oče povzdignil svoj glas 15. maja 1891 v vele-

pomenljivi okrožnici „rerum novarum“. V njej označuje status quaestionis tako - le: „Utrumque sit, plane videmus, quod consentiunt universi infimae sortis hominibus celeriter esse atque opportune consulendum, cum pars maxima in misera calamitosaque fortuna indigne versentur. Nam veteribus artificum collegiis superiore saeculo deletis, nulloque in eorum locum suffecto praesidio, cum ipsa instituta legesque publicae avitam religionem exuissent, sensim factum est, ut opifices inhumanitati dominorum effrenataeque competitorum cupiditati solitarios atque indefensos tempus traderit. — Malum auxit usura vorax, quae non semel ecclesiae iudicio damnata, tamen ab hominibus avidis et quaestuosus per aliam speciem exercetur eadem; huc accedunt et conductio operum et rerum omnium commercia fere in paucorum redacta potestatem, ita ut opulenti ac perdivites pauci prope servile iugum infinitae proletariorum multitudini imposuerint.“

Take so javne razmere. Srednjeveška stanovska organizacija je razklana in na njeno mesto se ni postavilo nič novega. Kapitalizem in oderuštvo pritiska množice proletarcev.

To velja tudi za nas. Iste bolezni imamo in novodobni časovni tok je našel pot tudi prek naših mej. Tudi pri nas se je nekako osredotočil kapital. Posamezni delavski stanovi pešajo, pred vsem kmetijski stan. A začel se je tudi pri nas odpor. Novo življenje je vzkliklo in z njim novi boji. Še par let in ta proces bo končan tudi pri nas, oni proces, po katerem so samo na Južnem Tirolskem ustanovili nad tristo gospodarskih in konsumnih društev, podobno tudi na Nižavstrijskem.

A postopati je treba modro in previdno. Pred vsem je povdarjati, da je gibanje za zadružno organizacijo edina rešitev za vse stanove, tudi za obrtnike in trgovce. To gibanje bo rešilo tudi mnogo drugih vprašanj. Pereče je šolsko vprašanje. Mnogo so se trudili škofje v tem oziru, a dosegli niso ničesar. Zakaj? Od državnega zbora ni ničesar pričakovati, malo tudi od deželnih zborov. Zbornice nimajo pravih zastopnikov, poslanci so samo izraz atomizirane človeške družbe. Dokler ne bo ljudstvo tako organizirano, da bodo zastopniki nekak odmev človeške družbe, bo vsak poskus zaman. Zato je gospodarska organizacija že v tem oziru silno važna. Z gospodarsko organizacijo se bode pa tudi zboljšala gospodarska mizerija. Domače trgovstvo nima velikega kapitala. Židje vsako leto otvorijo v Ljubljani novo prodajalnico. Število obrtnikov pa pada leto za letom. Zato gonja zoper organizacijo ni umestna in tudi ni naravna, ampak umetno narejena. — Kaj teži kmeta? Kupuje drago, a prodaja ceno. Uravnava trga je nujno potrebna. To pa more doseči samo organizacija. — Snovanje posojilnic v posameznih krajih je čisto naravno. Zakaj bi dobiček ne ostal v kraju, kjer se je prištedil denar.

Gibanje na gospodarskem polju je torej pri nas v jedru zdravo, da, edina pot, da se družabna organizacija izvede in zato zasluži, da se duhovniki zanimajo za ta tok in ga podpirajo.

A mnoge so nevarnosti.

a) Stvar je nova. Potreba je, da se duhovnik ž njo bavi temeljito. Ni še dosti, da ima gorečnost v tem oziru, treba tudi temeljite izobrazbe, da ne bode gorečnost večja od znanja. Poskrbeti je treba, da dobé že bogoslovci temeljit pouk, in zato predlaga govornik:

„V semenišču naj se poskrbi, da bodo dobili bogoslovci temeljit pouk v socijalnih vedah.“

b) Gibanje, kakoršno sili z elementarno silo na dan, se ne dá ustaviti, in tudi duhovnik ga ne more prezreti. Postopa pa naj posredujoče. Povsod, kjer se snuje zadruga, posojilnica naj gleda, ali je v dotičnem kraju potrebna ali ne. Kjer se zasnuje samo iz osebnih ali političnih ozirov, stališče ni pravično, pa tudi ne krščansko. Zato predlaga govornik:

„Povsod, kjer se angažuje duhovnik, naj ne postopa na lastno pest. Posvetuje naj se o zadevi s svojim dekanom, ki poroča škofijstvu. To bo po tehtnem preudarku, zaslišavši tudi vodstvo gospodarskega gibanja, odločilo, ali kaže ondi zasnovati zadrugo.“

3. „Lapis offensionis“ gospodarske organizacije so konsumna društva. Globoko segajo v interese trgovcev. Duhovnik je pastir vseh župljanov in zato se ne sme izključno postaviti nasproti koristim gotovih slojev. — Vodstvo gospodarske organizacije je tudi sklenilo, da se sedanja konsumna društva presnujejo na širši podlagi v gospodarske zadruge. Da se sedaj ta društva pečajo tudi z drobnarijo, je le nekako prehodno, začasno stanje. Zato predlaga govornik:

„Duhovnik naj postopa ozir konsumnih društev posredujoče in naj napravi nekaj modus vivendi med trgovci in konsumenti.“

4. Velika nesreča našemu narodu je žganjepitje. Zato društva, ki točijo žganje, ne zaslužijo nikake podpore. Tudi točenje vina po konsumnih društvih je rana. Vodstvo gospodarskih združenj je tudi v tem oziru sklenilo, da ukrene potrebno, da se bode omejilo točenje na drobno in da bodo gospodarske zadruge oziroma konsumna društva prodajala pijačo samo na debelo.

Govornik sklene: „Stvar je jasna. Če se presoja stvarno to gibanje, mu ne moremo biti nasprotni. Zasnuje pa naj se po razvitih načelih edinstveno postopanje. Osebito gg. dekani naj delujejo na to, v kar imajo najlepšo priliko pri pastoralnih konferencah.“

Razgovor o poročilu kanonika Kalana, se je vršil nekako tako-le:

Celsissimus omeni k prvemu predlogu, da bo stopil v dogovor z vodstvom bogoslovnega semenišča in z bogoslovnimi profesorji, da bodo dobili bogoslovci temeljit

poduk v socijalni vedi. Enako se strinja z drugim predlogom. Škofijstvo se bo v to svrhu rado posvetovalo tudi izvan konzistorija z voditelji gospodarske organizacije. Všeč so mu tudi razvite misli o konsumnih društvih. Posvetoval se je v tem oziru z veščaki, tudi z jezuiti. Splošna sodba je, da so izvzemši kraje, kjer so mnoge tovarne in mnogobrojni delavci, ali pa oderuški trgovci, bolj škodljiva, kakor koristna, in da škof Keteller, ki je to misel posebno poudarjal, ni zadel prave. Tudi socijolog P. Biederlack S. J. priporoča konsumna društva samo pogojno, ne pa splošno. Z zadovoljstvom vzame na znanje, da bo točenje vina po konsumnih društvih uravnalo vodstvo gospodarske organizacije.

Dekan *Kajdiš*: „Bavarski škofje so pred par leti prepovedali duhovnikom, načelovati posojilnicam. Enako načelo naj se uvede tudi pri nas. Duševno naj podpirajo duhovniki s svetom etc. posojilnice, sodelujejo, a na čelu naj ne bodo.“

Kalan: „Nisem za to, da se izdâ formalen ukaz. Stvar se bo s časom sama uravnala. Izvežbanega naraščaja bomo kmalu dobili.“

Dekan *Erjavec*: „Tej misli se tudi jaz pridružujem. Vsak duhovnik se bo rad odtegnil, ko dobi spretnega namestnika. Dokler pa ni še zadostnih močij, naj duhovnik deluje po moči.“

Dekan *Fettich-Frankheim*: „Ljudstvo nam zaupa. Odložiti sem hotel načelnitvo posojilnice, pa niso pustili, češ, da drugače posojilnica propade.“

Kanonik *Sušnik*: „Za snovanje združenj naj se izdâ tiskan navod. Vprašanje pa, katero ima po predlogu kanonika Kalana rešiti oziroma pretresati dekan, ali je zadruga v kakem kraju umestna ali ne, naj se reši pri pastoralni konferenci. S tem se omogoči še bolj temeljita razsodba, a odvzame pa tudi gg. dekanom velika odgovornost.“

Kanonik *Kalan*: „Prva stvar (navodilo) ne pripada v naš delokrog. Drugemu nasvetu predgovornika pa pritrjujem.“

Celsissimus k sklepu debate opomni, da je ozir družabnega gibanja ob priliki potovanja v Rim hotel pozvedeti, kako se tu v najvišjih cerkvenih krogih misli in se je v to svrhu razgovarjal z merodajnimi kardinali. Opazil je, da se načelno vjemajo z danes razvitimi mislimi, ali da se ne more a priori določiti, kako daleč naj posežejo konsumna društva in v koliki meri naj deluje duhovnik. Reklo se mu je, da naj pri posameznih slučajih odločuje previdno in modro. — Mimogredé je svoj čas povprašal tudi moža veščaka gledé posojilnic. Odgovoril mu je, da so posojilnice po deželi koristne in da bodo dobro uspevale, dokler bode posle vodilo vodstvo nesebično. Naposled dá *Celsissimus* vse predloge kanonika *Kalana* in predlog dekana *Kajdiša* na glasovanje. Vsi predlogi kanonika *Kalana* se sprejmó

enoglasno, in sicer drugi predlog z dostavkom kanonika *Sušnika*, predlog dekana *T. Kajdiša* pa se odkloni.

II.

Naši zavodi: načrti in stroški. Dosedanji prispevki.

O tej točki poroča *Celsissimus* sam. Impuls za to veliko idejo je dobil lansko leto ob priliki dijaškega shoda, ko je večina zbranih visokošolcev tako jasno pokazala nekrščansko mišljenje. Zato je takoj ukrenil, da se je jela pretresovati ta ideja po pastoralnih konferencah. Odgovori dekanov so bili z ene strani ugodni, z druge manj. Vsi zborovavci so poudarjali potrebo, da se zgradi konvikt in ustanovi katoliška gimnazija, a mnogi so pa tudi odkrito izrekli, da se bojé, da bode mogoče izvesti tako velikanske načrte. Da se poduči stvarno in temeljito o teh zavodih, šel je na pot. Obiskal je Celovec, kjer je škof dr. Kahn v malo letih zgradil prelep ustav, „Collegium Marianum“, za tri sto gojencev, ki pa pohajajo državno gimnazijo. Zato je rekel dr. Kahn: „Moje delo je le polovičarsko.“ Obiskal je tudi Briksen, kjer je že škof Gassner sezidal velikansko malo semenišče, s katerim je spojena tudi popolna domača gimnazija. Ljudje so tedaj dajali po krajcarju in še-le zadnji čas je nekoliko upala gorečnost. Kupili so tudi zemljišče in dosedaj nabrali že skoraj 800.000 gld. kot fond za vzdrževanje zavoda. V zavodu prebiva nad tri sto dijakov, ki se vsi pripravljajo za duhovski stan. Še večji ustav je zgradil pred par leti linški škof dr. Doppelbauer. Prostora je ondi za šest sto dijakov. Zavod ima konvikt za posvetne stanove, malo semenišče in gimnazijo. Dolga imajo še 200.000 gld., fonda še nikakega. Tudi v Gradcu imajo že dalj časa deško semenišče s popolno domačo gimnazijo. Prispevali so duhovniki in verniki, deloma so porabili tudi nekaj Lilienthalove zapuščine. Fond za vzdrževanje znaša že jeden milijon gld. Konvikta za posvetne stanove nimajo, želé ga pa napraviti. Kmalu je iskal tudi pripravnega arhitekta. Ker v Ljubljani ni v to sposobne moči, se je obrnil na arhitekta Vancaša, ki je zgradil novo stolnico v Serajevu in slovi posebno kot graditelj zavodov. Predno je le-ta napravil škice, je šel proučit podobne zavode v Linc, Briksen, Gradec, Oberhollabrunn pri Dunaju. Po teh skušnjah je sestavil prve škice, nekaj idejalen načrt, katerega sta pregledala prelat Flis in kanonik Smrekar in ga z ozirom na praktične potrebe nekoliko omejila. Nato še-le je izdelal končni načrt. Ta je lep, prikladen, in da vseskozi ustreza svojemu namenu, se bodo zborovavci sami prepričali. (Načrti krožijo med zborovavci.)

Celo zadevo je potem v Lurdu prav iskreno izročil v zavetje brezmadežni Devici. V Rimu se je posvetoval s kardinalom Steinhuberjem, s kardinalom Rampollo in patrom generalom jezuitov. Pri avdijenci je o tem po-

ročal tudi sv. očetu in prosil podjetju blagoslova. Duhovnikom in vernikom je že v pismu povedal, kako veseli so bili sveti oče načrta in kako so ga vneli za delo. — Brez pomena tudi ni, kako stališče bo zavzemala vlada glede novih zavodov. Zato je prosil tudi avdijence pri cesarju in razložil svoje namene. Cesarju je bila všeč namera in odobril jo je rekši, da je enak zavod zasnoval tudi linški škof. Sicer je deželni predsednik prepovedal pobirke od hiše do hiše, glede darovanj po cerkvah pa izjavil, da jih ne bo branil „in wohlwollender Erklärung“ — pa storil bo že korake pri osrednji vladi, oziroma skušal izposlovati dovoljenje za te nabirke. Glavno vprašanje pa, ki se usiljuje človeku, je: ali se ne pravi zidati konvikt in gimnazijo v Ljubljani skušati Boga — „tentare Deum“. To bi se godilo, ko bi podjetje ne bilo koristno in potrebno. Da pa je sila potrebno, pričajo nasprotniki, katerih glasilo je naravnost izreklo, da bo liberalna stranka za vselej poražena, če se uresničijo škofove namere, pričajo pa tudi prijatelji, duhovniki in ljudstvo, ki je vse vneto za zavode. — Skušali bi tudi Boga, če bi se brez zadostnih sredstev, brez vsega upanja lotili dela. A tega ni pri nas. Poročevavec je bil priča velikih, apostolskih del in naprav v Serajevu, katera niso daleko imela tolike trdne podlage in toliko zagotovljene bodočnosti — pa z božjo pomočjo so vspela! Bog kaže, da je z nami. Zbirke do sedaj prekašajo nade, za profesorje so se prijavili sami izvrstni duhovniki. „Zahvaljujem se še enkrat vsem duhovnikom za njih požrtvovalnost in njih trud. Delo je veliko, pa tolaži naj nas, da ne delamo samo za svoj čas, ampak tudi za potomce. Sodnji dan bomo prejeli plačilo.“

III.

Praznovanje koncem devetnajstega stoletja in sicer romanje v Jeruzalem.

Celsissimus kot uvod k poročilu kanonika *Sušnika* omenja, da ga je k tej misli dovel izvanredno ugodni uspeh Tirolcev, ki so pod vodstvom polkovnika Himmel-na lansko leto priredili podobno romanje. Kakor mu je pripovedoval Himmel, se je s primerno malimi stroški (125 — 130 gld. za III. razred in 170 gld. za I. razred) doseglo veliko. Da bi tudi slovenski božjepotniki od države dobili tiste ugodnosti, kot lansko leto Tirolci, je pri avdijenci na Dunaju podal spomenico. Vladar je odobril podjetje, kot „höchst patriotisch“ in obljubil poskrbeti za dotične polajšave. Sploh je ta misel našla tudi v najvišjih krogih splošno pohvalo in priznanje. Tudi kardinal Schönborn snuje podobno romarsko potovanje.

Kanonik *Sušnik* podaja v svojem referatu nastopne misli: „Poročal ne bom podrobneje o tirolskem romanju na svete kraje. Vodja tej božjepoti, polkovnik Himmel,

je to potovanje kaj lepo opisal v „Vaterlandu“^{*)}. Zanima nas posebno, kako so osnovali to potovanje. Pod vodstvom polkovnika Himmel-na se je osnoval odbor, ki je ukrenil vse potrebno. Drugod so pri takih podjetjih podjetniki spravili dobiček, a Tirolcem, ki so vse imeli v lastni režiji, je ostala precejšnja svota, katero so obrestonosno naložili kot nekak fond za podobna potovanja. Najeli so v Trstu svoj parobrod. Vojaško so bili organizirani. Vsakih sto mož je imelo svojega načelnika in vsak tak oddelek je bil razdeljen zopet v deset pododdelkov. Božjepoti se je vdeležilo okoli pet sto oseb, samih mož. Tudi za našo božjo pot moramo ostati pri tem številu. Če se oglasi manj kot pet sto oseb, se stroški za parobrod etc. znatno povišajo; več kot pet sto oseb pa tudi ne najde zadosti pripravnega prostora na brodu, še manj pa pripravnega bivališča oziroma prenočišča v Jeruzalemu. Glavno vprašanje za nas je: Ali moremo pričakovati, da se bo oglasilo pet sto udeležencev? Upanje je, kakor se čuje že sedaj od raznih strani, sosebno če povabimo na pot tudi obmejne Slovence, izvan Kranjske, v lavantinski, goriški in krški škofiji.“

Poročevalec je sestavil nekak poziv, ki obsega v kratkem vsopred potovanju. Ta poziv se bode doposlal župnijskim uradom, da ga objavijo in da se morejo udeleženci oglasiti do 31. maja. — Slove pa tako-le:

Vabilo

k romanju Slovencev v sveto deželo.

Že od nekaj so se kristijani s posebnim spoštovanjem ozirali na one kraje, v katerih je bival naš Odrašenik, v katerih je delal čudeže, katere je slednjič posvetil s svojo krvjo. Koliko kristijanov je srčno želelo romati v one svete kraje! Toda radi prevelike daljave in s to združenih stroškov, radi raznih ovir, je bilo le majhnemu številu kristijanov mogoče izvršiti to romanje. Vsled raznih ugodnih okoliščin je to potovanje dandanes mnogo olajšano, zlasti ako se združi večje število romarjev in se v ta namen najme posebna romarska ladija. Na ta način se je lansko leto vršilo romanje Tirolcev v sv. deželo.

Ker se je romanje Tirolcev jako ugodno izteklo in to z razmerno jako nizkimi stroški, tedaj je gotovo opravičena želja, da se tudi našemu vernemu ljudstvu ponudi prilika v večjem številu romati v sv. deželo.

Verni Slovenec je vedno rad romal na božja pota, zaradi tega se tudi trdno nadejamo, da se oglasi toliko število romarjev, da bo mogoče prirediti prvo veliko romanje Slovencev v sv. deželo.

Program, ki se bo objavil, pa je sledeč:

1. Romanje v sveto deželo se bode vršilo, ako se začasno zglesi približno pet sto romarjev. Da bode mogoče za popotovanje potrebno pravočasno oskrbeti, naj se romarji pri svojih župniških zglasijo vsaj do 31. maja. Na pozneje oglašene se ne bode moglo ozirati. Izpolnjene zglasnice naj p. gg. župniki takoj dpošljejo odboru v Ljubljano.

2. Sprejemajo se samo moški romarji. Razmere in bivališča v Jeruzalemu niso še toliko urejene, da bi se zamogle tudi ženske v večjem številu romanja vdeležiti.

3. Romanje v sv. deželo priredi sicer Ljubljanska škofija, vendar pa se vabijo k tej vdeležitvi tudi Slovenci iz sosednih škofij. Č. gg. sosednjih vladikov in se vabijo, da zaosnujejo posebne pododbore, kateri naj stopijo v zvezo z osrednjim odborom v Ljubljani in na ta način pospešujejo zglastev romarjev.

4. Cena za popotovanje znaša v prvem razredu 170 gld., v drugem razredu 130 gld. Vdeleženci plačajo precej pri zglastitvi 10 gld. pristopnine, preostalo svoto pa v enem ali dveh obrokih vsaj do konca junija. Na železnici bode vdeležencem prvega razreda drugi vozni razred, in vdeležencem drugega razreda vozovi tretjega razreda na razpolago.

5. Ako kdo pozneje od nameravanega popotovanja odstopi, zapade pristopnino 10 gld. Druga vplačana potnina pa se mu vrne, ako se zglesi mesto njega drug romar. V slučaju resnično dokazanega zadržka se mu bode potnina po končanem popotovanju vrnila, ako se bode kazal kak prebitek.

6. Za vplačano svoto preskrbi odbor romarjem vožnjo iz Ljubljane v Jeruzalem in nazaj v Ljubljano z vso hrano, pijačo in prenočiščem, oskrbi vodnike, darila i. t. d. Romarji nimajo med potom nikakih stroškov, razun kar hoče vsakateri za nakup spominkov, za kak izlet izven programa itd. potrošiti.

Iz svojega bivališča v Ljubljano k skupnemu vlaku in potem po dovršenem romanju iz Ljubljane zopet na svoj dom potuje vsakdo na lastne stroške. Romarji, slučajno bivajoči ob progi med Ljubljano in Trstom, vstopijo, oziroma izstopijo seveda lahko med potoma.

7. Potovanje se bode vršilo prve dni meseca oktobra in bode pri ugodnem vremenu trajalo približno 21 dni, in sicer vožnja iz Ljubljane preko Trsta do Jafe 7 dni. Iz Jafe v Jeruzalem, bivanje v Jeruzalemu in okolici (5 dni) in nazaj v Jafu 7 dni, iz Jafe nazaj do Ljubljane 7 dni. Izlet iz Jeruzalema v Nazaret in k Jordanu ni radi obilnega števila romarjev v skupnem programu.

^{*)} Ravno kar je tudi izšla knjiga: „Tirol an des Erlösers Grab“. 5–28. October 1898 von P. Angelus Stummer, Ord. Cap. Eigentum und Verlag des Pilger-Comités zu Brixen in Südtirol. 1899.

8. Ker romanje nima namena, da bi se kdo s tem okoristil, sodelujejo vsi odborniki brezplačno.

9. Vsak romar dobi brezplačno knjižico s popisom sv. krajev, katera mu služi ob enem tudi kot molitvenik. Nadalje dobi vsakateri romar legitimacijo, katera mu služi v potrdilo, da je ud romarske družbe.

Pri razgovoru, ki se vname po poročilu, vsi navzoči izrazijo upanje, da se sme računati na obilno vdeležbo. Tudi se dogovoré, naj se rokopis knjižice, katero bo vsak božjepotnik pri nas dobil pri nastopu v rokó, že sedaj objavi v slovenskih listih, n. pr. v „Domoljubu“, v „Slovenskem Gospodarju“, da se narod še bolj seznani s to idejo.

IV.

„Sodalitas sacerdotum in sploh češčenje božjega Srca Jezusovega v presvetem Rešnjem Telesu; praznovanje prvega petka ali prve nedelje vsakega meseca.“

Osnutek poročila prelata *J. Flisa* je bil nastopen.

Prvi govornik je razpravljal o materialnem združevanju, sedaj pa nam je govoriti o notranji organizaciji, ki zadeva duhovnike kot take. V ta namen je bila pred par leti ustanovljena „sodalitas sacerdotum Ss. Cordis Jesu“.

Družba ima prelep namen in je že v istini učinila mnogo dobrega, a oživila se še ni do cela. Pravila so bila že s pričetka tu in tam pomanjkljiva, treba torej nekoliko premeniti. Nekateri dekanjski (okrožni) predstojniki so umrli, treba novih volitev. — Naša družba je posneta po tirolski v briksenški škofiji. Ondi pa je ta zveza vsklila iz življenja duhovščine. V Wippthal so se shajali duhovniki, da so skupno obravnavali pereča vprašanja, spopolnjevali bogoslovno znanje in se drug drugega vneli in se duševno poživili.

Sestavili so si pravila in družbo posvetili presvetemu Srcu Jezusovemu. Podobne družbe so jeli ustanavljati tudi po drugih škofijah. — Življenje te družbe je dvojno, notranje in zunanje. Udje morajo v istini izpolnjevati pravila pobožnega življenja (notranje življenje), pa se tudi pridno udeleževati shodov (zunanje življenje). Le tako obrodi družba bogat sad. Koristi so mnogovrstne.

a) Vprašanj, ki se obravnavajo pri shodih, ne stavi škofijstvo, ampak duhovniki sami in tako se spravi marsikaka stvar v razgovor, ki je bila na srcu posamezniku. — b) Zelo koristna je družba posebno za mlade duhovnike, ki potrebujejo bodrila, opomina, prijateljskega sveta. „Vae soli...“ — c) Težavna je naloga duhovnikova v sedanjem času. Duh in potreba časa ga tira v društveno življenje. Zelo je treba zato skrbeti, da ne zamre notranje življenje. To pa pospešuje sode-

litas. — d) Časovni duh pa tudi neposredno vpliva na duhovnika. Otroci časa smo. Kar se dogaja v zunanjem življenju, se kaj lahko prenese v notranje. Treba protitežja. To je pobožnost presvetega Srca Jezusovega, katero posebno goji družba. — e) Namen „sodalitas Ss. Cordis Jesu“ se kaj lepo zлага z družbo „adoratorium“ —, ki je tudi tolikega pomena za sedanjí čas. Evharistično gibanje je sila narastlo. Duhovnik mora k viru življenja, h Kristusu: „Sine me nihil potestis facere.“ Sicer je naše delovanje prazno.

Dolžni pa smo delovati tudi za ljudstvo. Egoizem vlada in materijalizem; zato gine tudi med ljudstvom duhovno življenje. Velika naloga duhovnikov je, da ohranijo narod veri, cerkvi in nramnosti. Vse, tudi najlepše socijalne teorije pa ne bodo podale pravega zdravila, prvi lek je Jezus Kristus v presv. Rešnjem Telesu. Zato je veselo znamenje, da se širi češčenje presvetega Rešnjega Telesa tudi pri nas. To češčenje je po mnogih krajih edino sredstvo, s katerim more duhovnik povzdigniti duhovno življenje, če je omrzelo. Armada molivcev-častivcev bo veliko pripomogla k prepovedi, četudi bi bila sestavljena samo iz ženâ in otrok. Neki obrtnik je rekel: „Katerega dobimo za češčenje presvetega Rešnjega Telesa — ta je naš.“ Pravi častivci svetega Rešnjega Telesa bodo vselej najzvestejši sinovi cerkvi. — Češčenje sv. Rešnjega Telesa pa se dá kaj lepo združiti s češčenjem presvetega Srca Jezusovega. Češčenje sv. Rešnjega Telesa je tudi češčenje presvetega Srca Jezusovega. Pravo, živo Srce imamo v sv. Rešnjem Telesu. — Ljudstvu se bo ta zveza kaj lahko pojasnila. Mnogo pa je župnij, v katerih pobožnost češčenja svetega Srca Jezusovega še ni znana. Navdušuje pa naj ljudstvo duhovnik s pridigami, — z vzgledom. Dolžnost je duhovnikov, širiti to pobožnost. To zahteva a) cerkev sama, b) želi Kristus sam, c) naša dolžnost, ker bi drugače ne izpolnjevali svoje odgovorne službe.

Resni so sedanjí časi. Duhovi se ločijo. Na eni strani raste pobožnost, na drugi hudobija. Kmalu bosta dva tabora: regnum eucharisticum in regnum maleficum. Naša dolžnost je, da širimo pravo kraljestvo. Cerkev je osamljena. „Neminem viderunt, nisi solum Jesum Christum in ss. eucharistia.“ To je naše oporišče. Skrbimo, da gibanje, ki se je počelo pri nas v tem oziru, ne zamre, in da se ne prenese šotor od nas. „Movebo candelabrum“. — Predlogi poročevalca se ozirajo deloma na bratovščino Ss. Cordis Jesu in deloma na češčenje presv. Srca Jezusovega sploh. So pa ti-le:

1. Dekani naj navdušujejo duhovnike, da pristopajo k sodalitas ss. Cordis Jesu.

2. Predsednika volijo dekan predstojniki, dekane predstojnike v posameznih okrajih pa dotični duhovniki.

3. Dekanijski predstojniki naj vsako leto naznanijo število udov in spremembe (kdo umrl, kdo pristopil).

4. Dekanijski predstojniki naj vsako leto vpošljejo seznam obravnavanih tvarin.

5. Kadar se vrši zborovanje (konferenca), se sme izpostaviti presv. Rešnje Telo, da se pred izpostavljenim Najsvetejšim odmolijo litanije presv. Srca Jezusovega. Koncem se podeli blagoslov.

1. Gg. dekani naj spodbujajo duhovnike, da gojé bratovščino sv. Rešnjega Telesa (vedno češčenje) in bratovščino presv. Srca Jezusovega.

2. Duhovniki (posebno po mestih) naj skrbé, da se bo vsak prvi petek v mesecu, ali kjer to ni mogoče, vsaka prva nedelja v mesecu slovesno praznovala. V ta namen se molijo popoldne pred izpostavljenim Najsvetejšim litanije presv. Srca Jezusovega, verniki pa naj te dni v kolikor možno obilnem številu pristopijo k sv. obhajilu.

3. Po vseh cerkvah naj se vsako prvo nedeljo v mesecu mesto lavretanskih litanij molijo litanije presvetega Srca Jezusovega.

4. Kjer je vpeljana skupna molitev častivcev presvetega Rešnjega Telesa, se sme eno uro izpostaviti Najsvetejši.

5. To se sme zgoditi tudi tam, kjer imajo vsako nedeljo tako skupno molitev.

6. Duhovniki naj ljudstvu v poljudnih govorih razložé nove litanije presv. Srca Jezusovega. Naprosil se bo urednik „Venca cerkvenih bratovščin“, da posamezne naslove v „Vencu“ razlaga.

V.

Naposled *Celsissimus* poroča sam o tvarinah, ki so še bile na dnevnem redu in sicer: „o posvečenju vse škofije božjemu Srcu na praznik sam 9. junija ali v nedeljo po prazniku 11. junija, o romanju na domače božje poti, o katoliškem shodu leta 1900, o sv. misijonih, o kanonični vizitaciji.“

Vsa škofija se bo na praznik presv. Srca Jezusovega slovesno posvetila božjemu Srcu. V stolnici se bo tedaj izpostavila votivna slika, katero je obljubil presv. Srcu, predno je nastopil škofijo in katera se bo odslej rabila pri pobožnostih presv. Srca Jezusovega.

VI.

Ureditev romanja na domače božje poti se prepušča dekanom.

VII.

O katoliškem shodu leta 1900. poroča *Celsissimus*: „Vsakemu je v spominu, koliko lepih sadov je obrodil na Slovenskem zadnji katoliški shod. Hrvati, na čelu Jagatić, snujejo tudi záse enak shod. To in pa opazka nekega lajika, da bi bil kaj umesten

drugi slovenski katoliški shod, ga je napotila, da se je jel resno pečati s to mislijo. Prava živa potreba je za naše razmere. Ker se drugo leto tudi nagiblje devetnajsto stoletje h koncu, bi bil katoliški shod tudi sijajna manifestacija proslave našega Gospoda Jezusa Kristusa. Zato naj bi bil ta slovenski katoliški shod nekak homagium Domino Nostro Jesu Christo in prvi govori bi se ozirali na to. V drugih govorih pa bi se obravnavala najvažniša, najbolj pereča vprašanja. Slavnost bi pa še pridobila, ko bi zborovali na prostorih, kjer se bodo zgradili škofijski zavodi. Pri tej priliki bi se tudi ondi vložil temeljni kamen.“

Vsi navzoči so navdušeno pritrdili tem besedam.

VIII.

Ozir misijonov omeni *Celsissimus*, da je s pozivom za obhajanje kolikor mogoče številnih misijonov hotel v smislu želja izraženih v Rimu za konec našega veka ljudstvo še bolj vneti in vtrditi v živi veri in v pravem katoliškem življenju, da se bo lažje in odločneje moglo upirati raznim skušnjavam in skušnjavcem, ki bi ga hoteli spraviti na tir, nasproten cerkvi, Jezusu, Bogu. Ker je videl, da jezuitom in lazaristom nedostaja močij, da bi mogli prevzeti misijone po vseh krajih, je pozval tudi očete frančiškane, ki so se radostno odzvali. Imeli so frančiškani v tem oziru že več misijonov, ki so prelepo vspeli. Tudi posvetni duhovniki so se že poskusili, in sicer v Kamniku, kjer je vspeh presešel nade.

IX.

Gledé kanonične vizitacije omeni *Celsissimus*, da je točno proučil cerkvene naredbe v tem oziru in da hoče v tem postopati z vso doslednostjo in odločnostjo. Ker pravi pontifikale, da se mora škof tudi prepričati o življenju duhovnikov, je lansko leto imel navado, da je po posameznih krajih poprašal diskretno o tem ključarje etc. Ker so to nekateri duhovniki močno zamerili, na drugi strani pa tudi poklicani možje niso postopali odkritosrčno, bo to opustil, a dolžnost gg. dekanov je, da imajo pazno oko v tem oziru. In sicer naj bolj kočljive stvari, ki se tičejo oseb (duhovnikov) naravnost pošljejo na ordinarija, na osebo, da ostanejo tajne. Tako bo potem vizitacija dosegla svoj namen, tako bo, kakor pravi kardinal Pavel Melchers v svoji knjigi, vizitacija „nervus disciplinae ecclesiasticae.“

K sklepu se *Celsissimus* še enkrat zahvali zborovavcem, da so se sešli k zborovanju. Tak shod méni napraviti vsako leto, v tem času po veliki noči. Marsikaka dobra stvar bi tako prišla na dnevni red in po razgovoru v življenje. Taki shodi bi bili tudi najboljše priprava za škofijsko sinodo, katero bo sklical nekako čez pet let, ko bo v tem času do dobra po kanoničnih vizitacijah spoznal škofijo.

V Ljubljani, dné 11. aprila 1899.

B. Potrjeni sklepi.

I.

Družabno vprašanje.

1. V semenišču se bo poskrbelo, da bogoslovci dobé vsaj v glavnem temeljit poduk o današnjem socialnem gibanju.

2. Pri snovanju zadrug in posebno konsumnih društev, pa tudi posojilnic, kjer more duhovnik s svetom in delom pomagati, naj se posvetuje z g. dekanom; ako je razvidna potreba, naj se dopusti, da duhovnik sodeluje, ako je dvomljiva, naj se sporoči ordinarijatu.

3. Kolikor je mogoče, naj se s poštenimi trgovci skuša posredovati in z njimi napraviti kak modus vivendi.

II.

O češčenju presv. Srca Jezusovega.

1. Želi se, da se kolikor mogoče vsi duhovniki vpišejo v društvo sodalitas sacerdotum; udje vsake dekanije naj si odberejo svojega predstojnika, ki prestande biti predstojnik 1) če gré iz dekanije; 2) če se odpové; 3) če odstop zahteva večina udov.

Predstojnik sklicuje shode udov, kjer se obravnavajo razne tvarine v duhu in smislu pravil; obravnavane tvarine naj se koncem leta naznanijo škofijskemu predstojniku, ki jih bo priobčil v škofijskem listu; isto tako naj naznanijo koncem leta število udov in spremembe.

Ako je dekanija tako obsežna, da se je težko shajati, more se področje razdeliti in sestaviti se dve skupini, katera si vsaka voli svojega predsednika.

Pred shodom ali po shodu naj udje obišejo presveti Zakrament; izpostaviti se more presveto Rešnje Telo, odmolijo naj se litanije presv. Srca Jezusovega s spravno molitvijo in podeli se sv. blagoslov.

Predstojniki volijo glavnega predstojnika, ki naj bude duhovnik, ako mogoče kanonik, bivajoč v Ljubljani. Volilni listki naj se pošljejo naravnost na p. n. ordinarijat.

Vse to naj se dogovori in izvede na prvi dekanijski konferenciji. Izbrani predstojniki naj pošljejo p. n. ordinariju svoje ime, imena članov in ime onega ljubljanskega duhovnika, resp. kanonika, katerega želé za glavnega predstojnika.

2. Vsi duhovniki, posebno pa udje omenjenega duhovskega društva, naj med ljudstvom širijo češčenje presv. Rešnjega Telesa. Zato naj:

a) dobivajo udov za bratovščino presv. Rešnjega Telesa;

b) organizujejo naj javno češčenje presv. Rešnjega Telesa, kjer duhovnik ali kak izbran lajik vrsteč se z ljudstvom, ali ljudstvo v dveh korih, na glas moli iz knjige: „Večna molitev“; lepo je, ako imajo glasno mo-

litev zapored po nedeljah možje, žene, fantje, dekleta. Dotično uro naj se izpostavi presveto Rešnje Telo v monštranci.

Lahko bo tudi ljudstvu razložiti pobožnost do presv. Srca Jezusovega. V ta namen sledi niže poseben poduk o apostolstvu molitve, katera naj bi se v vsaki župniji vpeljala. To je mogoče, ker je neizmerno lahka, saj prav nič novega ne zahteva, ali je vendar neizrekljive vrednosti. Določujem pa sledeče:

α) V vsaki fari naj se letos in vsako leto za naprej praznuje tridnevica na čast presvetemu Srcu Jezusovemu; v četrtek o osmini presv. Rešnjega Telesa, v petek na praznik presv. Srca Jezusovega in v soboto naj bodo zvečer slovesne litanije presv. Srca Jezusovega z dotično spravno molitvijo in blagoslovom; ako se dodá kratko, primerno berilo, se bo povišala pobožnost in povečala korist;

β) obhaja naj se tudi vsak prvi petek, resp. prva nedelja vsacega meseca. V petek naj se pojó litanije presv. Srca Jezusovega in izmoli spravna molitev, more se pa tudi kaj primernega brati ali govoriti. Po deželi se bo laglje praznovala prva nedelja vsacega meseca (in sicer sploh prva, če je tudi pred prvim petkom). Naj se pri krščanskem nauku kaj dodá o presv. Srcu Jezusovem, n. pr. naj se kratko razloži en naslov v litanijah, potem pa naj se namesto litanij vseh svetnikov ali lavretanskih pojó litanije presv. Srca Jezusovega;

γ) spodbuja naj se ljudstvo, da prvega petka ali prve nedelje obilneje pristopa k sv. zakramentom, priporoča naj se spravno sv. obhajilo, o katerem na drugem mestu govorim;

δ) priporoča naj se list „Venec“; dobro bi bilo da ima vsaj vsaka vas po en iztisek, lahko ga skupno naročé.

Praznovanje praznika presv. Srca Jezusovega za letos se določi posebej v smislu želje in ukaza sv. Očeta.

III.

Nameravani zavodi: seminarium puerorum, konvikt z domačo slovensko gimnazijo se bodo zidali po odobrenih načrta g. arhitekta Vancaša. Račune o dotadašnjih prispevkih bodo čč. gg. dekani dobili v roke in jih na dekanijskih shodih ostalim duhovnikom priobčili.

Zadeva je prevažna za bodočnost vsega našega ljudstva. Le nikar ne omagati! Ako ostane darežljivost, kakor do sedaj, zavodi bodo v kratkem stali in pričakovati smemo, da nam dadó ne le več duhovnikov, ampak tudi več borivcev lajikov za Kristusa in njegovo delo. Zato naj se pobirajo prispevki prvič pri velikonočnem izpraševanju, kjer je prilika, ljudstvo za zadevo iznova vnemati, da ne zaspi, drugič še dvakrat na leto v vsakem selu po zanesljivih osebah in sicer o binkoštnih in septemberskih kvatrih. Upam, da dobim potrebno dovoljenje od visoke vlade, kar bom še prijavil.

IV.

Želim, da se uresniči romanje v Jeruzalem. Čč. gg. duhovnikom bom tako dovolil romanje, da jih pojde lahko nekoliko iz vsake dekanije, doma ostalim bom pa dopustil binirati, da se tako zadosti duhovnim potrebam ljudstva. Približno tri četrtine naj bi bilo lajikov. Naj bi po raznih župnijah p. t. gospodje osebno nagovarjali one moše, ki bi mogli iti, ne bo jim žal; na Tirolskem je sedaj toliko navdušenje, da bi se za prihodnje romanje takoj oglasilo ne pet sto, ampak tisoč romarjev. Izkusil sem na Notranjskem, da je treba moše le nekoliko podučiti, pa se veselega srca oglašé za romanje. Duhovne koristi za naše družine in župnije, za našo deželo in vse slovensko ljudstvo, za naše cesarstvo, pa tudi za cerkveno do sedaj od nas ločene brate Slovane bodo daleč presegle stroške za pot in trud na potu. Poskrbelo se bo za vsakdanje govore, za dobro petje, morebiti tudi za godbo. Ganite se za romanje, da se na najsvetejših mestih poživite in utrdite vero v Jezusa, Sina živega Boga, ne samo v romarjih, ampak po vsej naši domovini, ker romarji bodo, vrnivši se domu, pravi apostoli za Jezusa in njegovo delo.

Skupna romanja na domača svetišča: Brezje, Višarje, Trsat, Žalostno goro, Log i. dr. naj določujejo

dekanjske konferencije. Želi se pa, da bi se v vsakem okraju napravilo številnejše romanje, katerega bi se vdeležili verniki več župnij in se tako skupno navduševali za prečisto Devico Marijo in Gospoda Jezusa Kristusa.

V.

Sveti misijoni lepo napredujejo. Odobravam sklepe raznih dekanjskih konferenc za razne župnije, kedaj in kako da se priredi sv. misijon. Po predloženem in sedaj odobrenem načrtu raznih dekanjskih shodov se bo tekom leta 1899. in 1900. ogromna večina našega ljudstva mogla misijonov vdeležiti in duhovno preroditi.

Po besedah sv. apostola Pavla, ki pravi: „Ego plantavi, Apollo rigavit, Deus vero dat incrementum“, prosim po mogočni priprošnjici Devici Mariji presveto in prebogato Srce Jezusovo, da nas vse blagoslovi in podeli mnogo uspeha našemu prizadevanju, da izvedemo vse omenjene sklepe.

V Ljubljani na praznik vnebohoda Jezusovega 1899.

† Anton Bonaventura,
knez in škof.

42.

Nabiranje milih darov za pogorelce v Gurahumori.

Veslavno c. kr. deželno predsedništvo za Kranjsko je doposlalo z dopisom z dné 19. maja 1899, št. 2650/pr. naslednji oklic:

„Dné 11. maja t. l. je grozovit požar uničil trg Gurahumora v Bukovini.

V teku ne celih dveh ur je pogorelo nad 300 poslopij, med temi katoliška cerkev z župniščem, vsi javni uradi razen enega, šole in vse prodajalnice, uničena je bila imovina prebivalstva, in samo izdatna pomoč iz bližnjih in dalnjih krajev more olajšati bedo in siromaštvo, kateremu je izpostavljeno upepeljenega trga prebivalstvo, ki zdaj nima ne strehe, ne sredstev za življenje.

Škoda, ki jo je napravil požar, se ta hip še ne dá natanko določiti, gotovo pa znaša nad pol milijona in je tolika, da gledé na nedostatne pripomočke, ki so v Bukovini na razpolaganje, žal, le preveč opravičuje živo prošnjo, naj bi tako hudo zadetemu trgu pomagali dobrotljivi prebivalci vse monarhije.

Da se olajša bedno stanje prizadetih pogorelcev, je gospod ministerski predsednik kot voditelj c. kr. ministerstva za notranje stvari vsled razpisa z dné 15. maja 1899. l., št. 3570/n. m., dovolil javen sklad milih darov po vsej državi.

Ker mi je izročeno njih nabiranje v tudežnem upravnem ozemlju, se zaupno obračam do tolikrat izkazanega srca kranjskega prebivalstva, ki se gotovo tudi v tem primeru ne bode obotavljalo, da ne bi po svojih močeh pomagalo tako hudo zadetim sodržavljanom v Gurahumori.

Dospeli darovi, ki se pobirajo pri tukajšnjem uradu, pri tukajšnjem mestnem magistratu in pri okrajnih glavarstvih, se bodo razglasili v deželnem časopisu in oddali svojemu namenu.“

Na prošnjo imenovanega c. kr. deželnega predsedništva se naroča čč. gg. dušnim pastirjem, naj označijo vernikom razpisano nabiranje z lece, nabrane darove pa naj pošljejo uradom v oklicu označenim.

43.

Za tabularne namene napravljena potrdila političnih oblastev, s katerimi se spričuje upravičenost opraviteljev jurističnih korporacij za podpisovanje listin, morajo imeti kot spričevala trden kolek za 1 goldinar.

Veleslavna c. kr. deželna vlada je sporočila z dopisom z dné 13. marca 1899, št. 3788, doslovno:

Ueber eine von der Finanz-Landesdirection in Prag gestellte Anfrage hat das Finanzministerium mit dem an alle Finanz-Landesbehörden gerichteten Erlasse vom 16. November 1898, Z. 38.086, ausgesprochen, dass die zu Tabularzwecken ausgestellten Bescheinigungen der politischen Behörden über die Berechtigung bestimmter Personen als Functionäre einer juristischen Corporation, einer Sparcasse, Gemeinde oder eines Patronatsamtes und dgl. zur rechtsverbindlichen Unterfertigung von

Schriften und Urkunden, auch wenn diese Bescheinigungen in Form von Clauseln ausgestellt werden, als Zeugnisse gemäss T. P. 26 lit. c und 116 lit. a, aa des Gebüregesetzes dem festen Stempel von 1 fl. unterliegen.

Hievon beehrt sich die Landesregierung das hochwürdige Ordinariat zufolge Erlasses des k. k. Ministeriums des Innern vom 27. v. Mts., Z. 3727 in Kenntnis zu setzen.

Kar se daje s tem na znanje, da se po dani naredbi ravna.

44.

Konkurzni razpis.

Razpisujejo se župnije: Dolenja vas pri Ribnici v ribniški dekaniji, Trebelno v trebanjski dekaniji in Sveta Trojica nad Cerknico v cerkniški dekaniji.

Prosivci za župniji Dolenja vas in Trebelno naj naslové svoje prošnje na veleslavno c. kr. deželno vlado v Ljubljani; za župnijo Sv. Trojica nad Cerknico pa

na slavno lastništvo patronatske graščine Nadlišck (Nadlischegg).

Kot zadnji rok za vlaganje prošenj se s tem določi 8. julij 1899.

Razpisana je tudi Lackenbacherjeva biblijska potna ustanova pod istimi pogoji, kakor so označeni v „Ljublj. škof. listu“ 1. 1899, I. 14. 30.

45.

Škofijska kronika.

Č. g. Josip Jaklič, župnik v Dolenji vasi pri Ribnici, je imenovan kanonikom pri kolegijatnem kapitelu v Novem mestu. Župnija Bela Cerkev je podeljena č. g. Mihaelu Barbotu, župniku na Trebelnem.

Premeščen je č. g. Frančišek Bleiweis, katehet pri uršulinkah v Škofji Loki, kot kapelan v Železnike.

Č. g. Josip Volc, kapelan v Ribnici, je nameščen kot župni upravitelj na novo ustanovljene župnije v Velikih Poljanah.

Na novo so nameščeni č. g. semeniški duhovniki: Anton Abram kot II. kapelan v Košani; Ivan Petrič kot II. kapelan v Škofji Loki; Josip Potokar kot II. kapelan v Tržiču.

V začasni pokoj je stopil č. g. Ludovik Schiffrer, kapelan v Slavini.

Opazka k okrožnici o presvetem Srcu Jezusovem. Okrožnica sama navaja, kako naj se vrši pobožnost na čast Jezusovemu Srcu. Pristavljamo pa še to: Obhaja naj se ta pobožnost pred izpostavljenim sv. R. Telesom v petek in soboto zjutraj, ali, če bolje kaže, zvečer, v nedeljo pa dopoldne pri farnem opravilu. K drugim molitvam naj se pridenejo litanije presv. Srca Jezusovega, v nedeljo pa še sraven posvetilna molitev in Te Deum.

Knezoškofjski ordinariat ljubljanski, dné 28. maja 1899.